

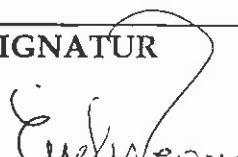
Statusrapport for kvartærgeologi,
flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-
Prestøy naturreservat og i det
foreslalte verneområdet i Roltdalen

3/97

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
Statens Hus
7005 Trondheim
Tlf. 73 94 90 11 Telefaks 73 94 92 55

Rapport

Nr. 3 - 1997

TITTEL Statusrapport for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og i det foreslalte verneområdet i Roldalen	DATO Oktober 1997
Meråker, Stjørdal, Tydal og Selbu kommune	
FORFATTER/SAKSBEHANDLER Arne Bretten	ANTALL SIDER 52
ANSVARLIG SIGNATUR Endre Persen	OPPLAG 150
EKSTRAKT Rapporten gir kunnskapsstatus for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og i det foreslalte verneområdet i Roldalen. Det foreslalte verneområdet berører kommunene Stjørdal og Meråker i Nord-Trøndelag og Selbu og Tydal i Sør-Trøndelag. Kunnskapsstatus for kvartærgeologi, botanikk og zoologi beskrives i korte trekk. Status for truede og sårbare og interessante arter er gitt. Verdifulle kvartærgeologiske, botaniske og zoologiske områder er utskilt og kartfestet.	

STIKKORD

KEYWORDS (max 5)

Stråsjøen-Prestøyen naturreservat foreslått verneområde verdifulle naturområder status truede/sårbare arter status interessante arter	Stråsjøen-Prestøyen nature reserve suggested nature protection area valuable nature areas status threatened/vulnerable species status interesting species
---	---

ISBN 82-7540-112-7

FORORD

Denne rapporten er utarbeidet som et ledd i verneplanprosessen for det foreslåtte verneområdet i Roltdalen og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Rapporten skal være et redskap i verne- og forvaltningsprosessen. Den er også en videreføring av arbeidet med oversiktsrapporter vedrørende naturfaglig kunnskap for eksisterende og foreslåtte verneområder i Sør-Trøndelag.

Rapporten er sammenfattet av Arne Bretten. Jo Vegar Arnekleiv og Dag Dolmen ved Vitenskapsmuseet i Trondheim har gitt opplysninger om ferskvannsfaunaen i Roltdalsområdet. Magne Myklebust ved Norsk Ornitologisk Forening (NOF) i Sør-Trøndelag har bidratt med opplysninger om truede fugler og pattedyr. Kjell Einvik ved miljøvernnavdelingen hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har stilt viltkartene for Meråker kommune til disposisjon. Aud Stølen, miljøvernkonsept i Selbu kommune, har stilt foreløpig utkast til viltrapport for Selbu kommune til disposisjon. Jan Erik Andersen ved miljøvernnavdelingen hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har lest korrektur og kommet med kommentarer.

Trondheim, øktober 1997

Endre Persen
Seksjonsleder

INNHOLD:

FORORD

1 INNLEDNING	1
2 MATERIALE OG METODE	2
2.1 Beliggenhet og utstrekning	2
2.2 Urørthet	4
2.3 Metode	6
2.3.1 Utvelgelse av truede arter	6
2.3.2 Utvelgelse av spesielle arter	6
2.3.3 Utvelgelse av verdifulle områder	6
2.3.4 Definisjoner og forkortelser	6
3 NATURGRUNNLAG OG KUNNSKAPSSTATUS	8
3.1 Geologi	8
3.2 Landskap	9
3.3 Klima	10
3.4 Naturgeografiske regioner	10
3.5 Flora/vegetasjon	10
3.6 Fauna	11
4 FLORA OG VEGETASJON	14
4.1 Flora	14
4.1.1 Fjellplanter	14
4.1.2 Arter med østlig utbredelse	14
4.1.3 Arter med sørlig utbredelse	15
4.1.4 Arter med vestlig utbredelse	15
4.1.5 Truede arter	15
4.2 Vegetasjon	17
4.2.1 Vegetasjonsseksjoner	17
4.2.2 Vegetasjonsregioner	17
4.2.3 Vegetasjonstyper	18
5 FAUNA	21
5.1 Artsliste for virvelløse dyr i ferskvann	21
5.2 Status for fuglefaunaen	24
5.3 Status for pattedyrfaunaen	27
5.4 Truede arter	28

5.5 Andre spesielle arter	38
6 VERDIFULLE NATUROMRÅDER	40
6.1 Kvartærgeologisk verdifulle naturområder	42
6.1.1 Viktige områder (av lokal verdi)	42
6.2 Botanisk verdifulle områder	42
6.2.1 Særlig verdifulle områder (av nasjonal eller regional verdi)	42
6.3 Zoologisk verdifulle områder	44
6.3.1 Særlig verdifulle områder (av nasjonal eller regional verdi)	44
6.3.2 Viktige områder (av lokal verdi)	45
7 LITTERATUR OG KILDEMATERIALE	46
7.1 Litteratur	46
7.2 Kildemateriale	52

1 INNLEDNING

Stråsjøen-Prestøyen naturreservat med deler av omkringliggende myr- og sumparealer ble fredet som naturreservat ved kongelig resolusjon av 23. desember 1983. Verneområdet har et areal på ca. 5400 dekar, hvorav ca. 730 dekar er vannareal.

På grunnlag av de naturvitenskapelige undersøkelsene i forbindelse med verneplan III og IV, er det dokumentert store verneverdier av naturfaglig kvalitet i Roltdalsområdet. Roltdalsområdet representerer et stort og relativt uberørt fjell- og skogområde. Området sett under ett har meget høy type- og referanseverdi og middels produktivitet og mangfold.

I 1986 foreslo Statens Naturvernråd (SNR) i landsplanen for nasjonalparker og andre større verneområder (NOU 1986), på oppdrag fra Miljøverndepartementet, at det opprettes en nasjonalpark i Roltdalen. Verneforslaget fikk sin endelige utforming i Stortingsmelding 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge", hvor Regjeringen foreslo at en som en videreføring av landsplanen fortsetter arbeidet med å utarbeide vern etter naturvernloven av blant annet Roltdalen. Meldingen ble lagt fram for Stortinget i Innst. S. nr. 124 "Innstilling fra Kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge". Innstillingen ble enstemmig vedtatt i Stortinget, som dermed ga tilslutning til utarbeidelse av et verneforslag for Roltdalen.

På bakgrunn av vedtaket i Stortinget, utarbeidet miljøvernavdelingene hos fylkesmennene i Sør- og Nord-Trøndelag en arbeidsgrense for hva som bør vernes etter naturvernloven i Roltdalsområdet. Det nåværende verneforslaget omfatter et areal på 431 km² og berører kommunene Selbu og Tydal i Sør-Trøndelag og Meråker og Stjørdal i Nord-Trøndelag.

I forbindelse med utarbeidelse av verneplan, forvaltningsplan og skjøtselsplan, er det behov for en statusoversikt over naturforholdene i området som omfattes av verneplanen for Roltdalen. Denne rapporten er basert på all tilgjengelig litteratur vedrørende naturforholdene i det aktuelle verneområdet. En del av opplysningene, som statusoversikten over truede arter og oversikten over verdifulle naturområder, har direkte relevans for arbeidet med utarbeidelse av forslag til verneform, forvaltningsplan, skjøtselsplan osv.

2 MATERIALE OG METODE

2.1 Beliggenhet og utstrekning

Stråsjøen-Prestøyen naturreservat ligger ved Garbergselva i Selbu kommune (figur 1). Verneområdet dekkes av kartblad 1721 IV. Verneområdet har et areal på ca. 5400 dekar, hvorav ca. 730 dekar er vannareal.

Det foreslårte verneområdet i Roltdalsområdet ligger på grensen mellom Sør- og Nord-Trøndelag, og berører kommunene Selbu og Tydal i Sør-Trøndelag og Meråker og Stjørdal i Nord-Trøndelag (figur 1). Det foreslårte verneområdet dekkes av kartbladene 1721 I, II og III. Arealet av det foreslårte verneområdet er på 431 km², hvorav 274 km² ligger i Sør-Trøndelag og 157 km² ligger i Nord-Trøndelag. Det vesentligste av arealet ligger i Selbu kommune og Meråker kommune hhv. 231 km² og 133 km². Østligste punkt ligger i østenden av Ramsjøen i Tydal, UTM 374 069. Vestligste punkt er toppen av Grønfjellet i Selbu kommune, UTM 163 228. Nordligste punkt i det foreslårte verneområdet er toppen av Storfjellet i Meråker kommune, UTM 273 302. Det sørligste punktet ligger sør for Kvassåsen i Tydal kommune, UTM 300 988.

Roltdalsområdet drenerer til tre hovedvassdrag: i nord og nordvest til Stjørdalselva, i sør og sørvest til Nea og i vest til Garbergselva som har avløp til Selbusjøen. Med Roltdalsområdet menes det i denne rapporten Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og de delene av Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal kommuner som berøres av det foreslårte verneområdet.

Figur 1. Kartet viser beliggenhet og utstrekning av det foreslårte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyen naturreservat (side 3).

2.2 Urørhet

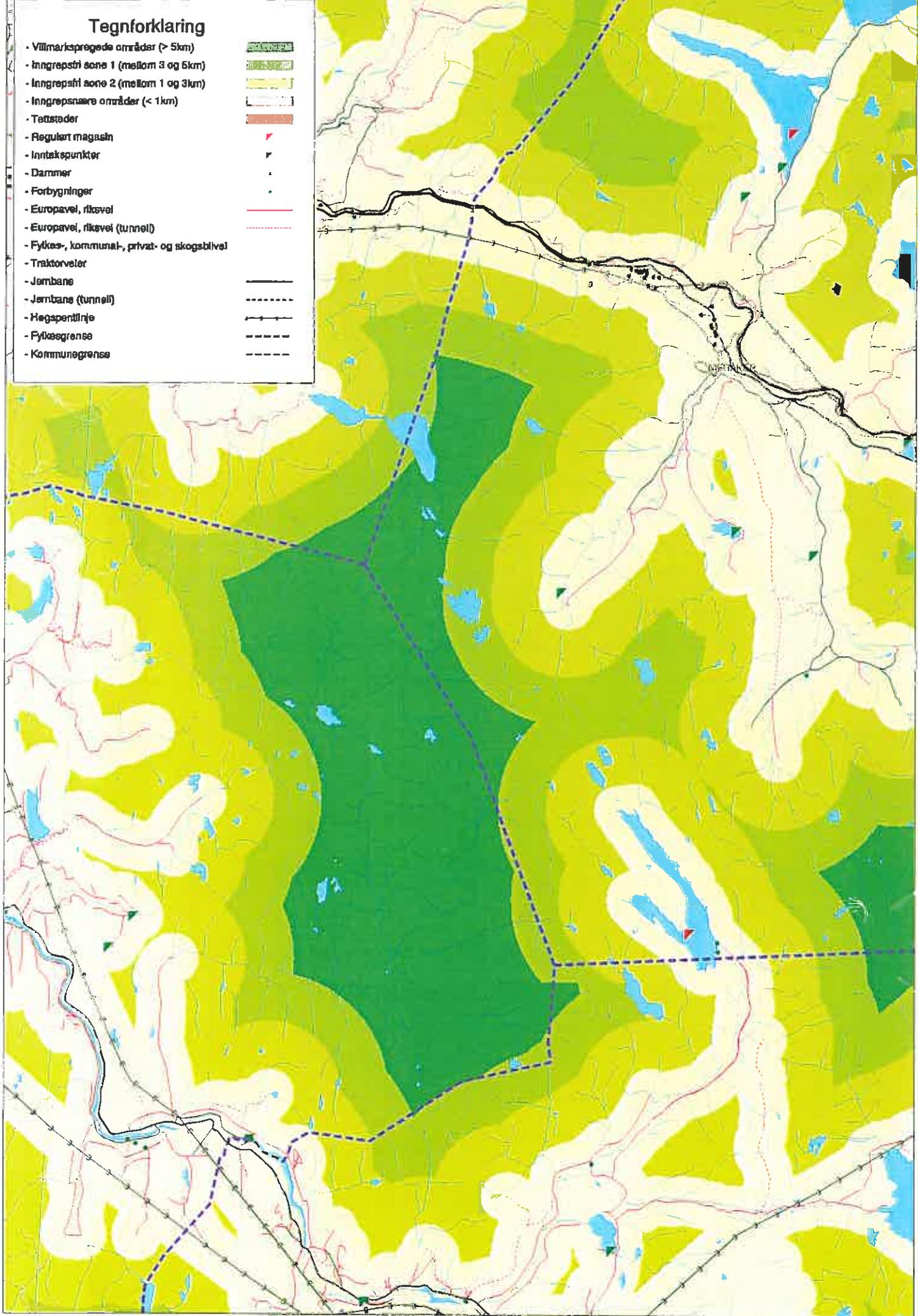
Direktoratet for Naturforvaltning publiserte i 1995 rapporten "Inngrepsfrie naturområder i Norge" (DN 1995). Rapporten var ment som et middel i arbeidet med å forebygge og begrense inngrep i hittil inngrepsfrie naturområder. Inngrepsfrie naturområder er definert som alle områder som ligger mer enn 1 kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Inngrepsfrie naturområder er videre inndelt i soner etter avstand til nærmeste inngrep; inngrepsnære områder ligger mindre enn 1 km fra tyngre tekniske inngrep, inngrepsfri sone 1 ligger 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep, inngrepsfri sone 2 ligger 3-5 km fra tyngre tekniske inngrep og villmarkspregede områder ligger mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep (DN 1995). Bevaring av villmarkspregede områder er viktig med hensyn til forvaltning av sårbare arter og naturtyper, bevaring av biologisk mangfold, bevaring av restbiotoper, som referanseområder for forskning og for frilufts- og reiseliv (DN 1995).

Statusoversikten over inngrepsfrie naturområder i Sør-Trøndelag pr januar 1994 (DN 1995) viser at store deler av Roltdalsområdet er villmarkspreget (figur 2). De sentrale og øvre delene av Roltdalen, de øvre delene av Garbergselvas nedslagsfelt og de sentrale delene av Skarvanmassivet ligger mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep. Hele det foreslalte verneområdet med unntak av randsonen mot Finnkoisjøen og randsonen mot de sentrale delene av Torsbjørkas dalføre ligger i inngrepsfrie naturområder. Stråsjøen-Prestøyen naturreservat med unntak av de vestlige delene av naturreservatet ligger også i inngrepsfrie naturområder.

Figur 2. Inngrepsfrie naturområder i Roltdalen. Kilde: Statens kartverk, fylkeskartkontoret i Aust-Agder (side 5).

Tegnforklaring

- Villmarkspregde områder ($> 5\text{ km}$)
- Inngrapsri zone 1 (mellom 3 og 5km)
- Inngrapsri zone 2 (mellom 1 og 3km)
- Inngrapsnære områder ($< 1\text{ km}$)
- Tettsteder
- Reguler magasin
- Intakspunkter
- Dammer
- Forbygninger
- Europavei, riksvei
- Europavei, riksvei (tunnel)
- Fylkes-, kommunal-, privat- og skogsbrilvei
- Traktorveier
- Jombane
- Jombane (tunnel)
- Høgsentralisje
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

2.3 Metode

2.3.1 Utvelgelse av truede arter

Utvelgelsen av truede karplanter, insekter, fugl og pattedyr er basert på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). Utvelgelsen av fugler er i tillegg basert på rapporten "Truete fuglearter i Norge" (Myklebust 1996b).

2.3.2 Utvelgelse av spesielle arter

Utvelgelse av spesielle fuglearter er basert på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a).

2.3.3 Utvelgelse av verdifulle områder

Utvelgelsen av verdifulle naturområder er gjort ved å sammenstille viltkart og viltrapporter fra de berørte kommunene, vegetasjonskart som er utarbeidet innen Roltdalsområdet og artikler og rapporter vedrørende flora og fauna i Roltdalsområdet. Rovfuglobservasjoner og hekkeregistreringer er også lagt til grunn for utvelgelsen av verdifulle områder, men lokalitetene er ikke omtalt eller kartfestet. Store deler av Roltdalsområdet er ikke undersøkt. Det kan derfor være store naturfaglige verdier også i områder som ikke er omtalt i kapittel 6.

2.3.4 Definisjoner og forkortelser

Truet art

Truet art er en betegnelse som omfatter flere trusselkategorier. De nevnte kategoriene er en nasjonal statusoversikt med utgangspunkt i de nasjonale rødlistene fra Direktoratet for Naturforvaltning (Størkersen 1992, Størkersen 1996). Kategoriene I og K er strøket i den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996) og rødlista omhandler bare fugl og pattedyr. En fullstendig versjon/utgave av den nye rødlista for Norge vil foreligge i løpet av 1997. I denne rapporten har man valgt å bruke både den gamle og den nye versjonen av rødlistene for Norge (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a).

-Ex (utgått/utryddet): Kategorien omfatter arter som ikke er påvist de siste 50 år. Ex? angir at arten har forsvunnet for mindre enn 50 år siden. For noen arter er muligheten for gjennfinning fortsatt tilstede.

-E (direkte truet): Arter som står i fare for å utryddes/dø ut dersom de negative faktorene fortsetter å virke. Uttrykkene utryddelse og overlevelse brukes i forbindelse med spørsmålet om hvorvidt formeringsdyktige bestander vil kunne opprettholdes eller ikke. Arter med sterkt redusert bestand og arter som har fått mange av sine leveområder ødelagt regnes til denne gruppen.

-V (sårbar): Kategorien omfatter arter som kan gå over i kategorien direkte truede arter i nær fremtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.

-R (sjeldent): Arter med små bestander som for tiden ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt posisjon fordi de er knyttet til begrensede geografiske områder eller har en spredt og sparsom utbredelse innen et større geografisk område.

-I (usikker): Til denne kategorien regnes arter som er direkte truet, sårbare eller sjeldne, men der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap til å plassere arten i en av de andre kategoriene. Arter med dårlig kjent bestandssituasjon i Norge, men hvor forholdene i andre land gir grunn til bekymring, regnes også til denne kategorien. Kategorien I er strøket i den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996).

-K (utilstrekkelig kjent): Til denne kategorien regnes arter som en antar tilhører en av de ovenfor nevnte kategoriene. Dette på grunn av manglende informasjon. Kategorien K er strøket i den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996).

-DC (hensynskrevende): Arter som ikke tilhører kategori V eller R, men som på grunn av tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak. Kategorien DC er ny for den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996).

-DM (hensynskrevende og fåtallig): Omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til overvåkning av bestandssituasjonen. Kategorien DM er ny for den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996).

-V+ (hensynskrevende): For planter er det vanlig å bruke kategorier fra 0 til 4 (utryddet til hensynskrevende). Kategorien 3 (sjeldent) betegner arter med få funnsteder, men hvor hovedtrusselen er planteinnsamling. Kategorien 4 (hensynskrevende) betegner arter med flere voksesteder enn de sårbare eller sjeldne, men som påvirkes negativt av ulike miljøfaktorer. Kategorien hensynskrevende står derfor nærmere kategorien sårbar enn sjeldent (Størkersen 1992).

-A (ansvarsarter): Ansvarsarter er arter som Norge har et særlig ansvar for forvaltningen av, på grunn av at store deler av bestanden under året oppholder seg her i landet. Ifølge den danske rødlisten vil typiske arter være endemiske arter og arter som opptrer med stor prosentandel av totalbestanden innenfor et nærmere avgrenset område/land det vil si arter som er truet i Europa, Norden eller hele verden men som forekommer så alminnelig i Norge at de ikke anses for å være truet her. Kategorien A er strøket i den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996).

3 NATURGRUNNLAG OG KUNNSKAPSSTATUS

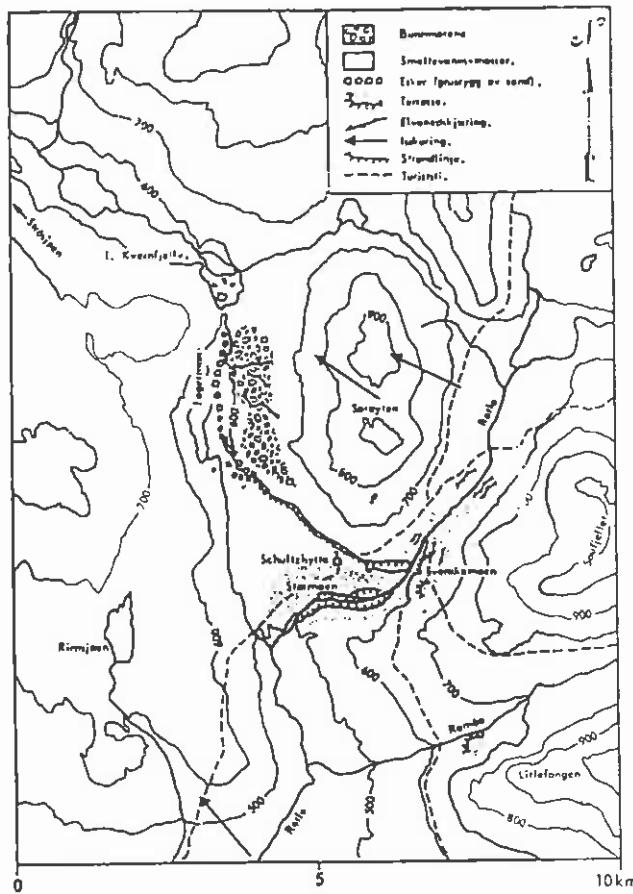
3.1 Geologi

Berggrunnsgeologi

Bergartene i det foreslalte verneområdet i Roltdalområdet og i Stråsjøen-Prestøyane tilhører Trondheimsfeltet. Ved Stråsjøen ligger et belte med kalksilikatskifer og gneis. Prestøyområdet domineres av kvartsrik kvartsdioritt (trondheimitt), Store Kvernflyellvatn og mesteparten av Skarvanmassivet ligger i et belte med migmatittgneis. Lille Kvernflyellvatn og Nautsjøen ligger i et belte med grønnstein og grønnskifer. De indre delene av Roltdalen er dominert av glimmerskifer med lag av amfibolitt mens de sentrale delene består av grønnstein og grønnskifer. I Roltdalen finnes det også små områder med kalkrik berggrunn. Migmatittgneis er dominerende bergart i de nedre delene av Roltdalen. Hornblendegabbro og glimmerskifer er de dominerende bergartene i de østligste delene av Rotlas nedbørsfelt. Områdene vest for Torsbjørka er dominert av grønnstein og grønnskifer. På østsiden av elva er berggrunnen mer variert med leirsifier, fyllitt og kvartsitt som de viktigste bergartene (Moksnes 1982).

Kvantærgeologi

Størsteparten av det foreslalte verneområdet er dekket av et tynt lag av morenemateriale. I høyeliggende områder er det mye bart berg. Større kvantære avsetninger finnes i området Stormoen-Fagermoa (figur 3). Dette er hovedsakelig rester av et breelvdelta etter en innsjø. I området Lille Kvernflyellvatn-Fagermoa er det avsatt en esker. Terasser finnes ved Svenskmoen, og ved Schulzhytta er det spor etter en strandlinje (Direktoratet for statens skoger 1987, Haugen 1993). Langs nordsiden av Nautfjellet i Meråker kommune ligger en tydelig endemorene, som kan følges over flere kilometer (Sollid & Sørbel 1981). Deler av Roltdalsområdet dekkes av kvantærgeologisk kart, i målestokk 1:250 000, for Sør-Trøndelag fylke (Norges geologiske undersøkelse 1990).

Figur 3. Kartet viser quartære avsetninger og spor i området fra Lille Kvernfjellvatn til Svenskmoen (Direktoratet for statens skoger 1986). Kartet er gjengitt med tillatelse fra Statsskog Trøndelag/Møre.

3.2 Landskap

Landskapet i Roltdalsområdet er dominert av slake, vide daler brutt av rolige, avrundede topper som når opp i 1000-1100 moh (Rohde 1985). Unntakene er Skarvanmassivet i nord-nordvest og Fongenmassivet i sør-sørøst med Fongen (1441 moh) som det høyeste fjellet i det foreslattede verneområdet. Fongenmassivet når opp i mellomalpin region. Roltdalsområdet er naturlig delt i tre hoveddalfører; Rotlas dalføre, Garbergselvas dalføre og Torsbjørkas dalføre. Rotlas dalføre og Torsbjørkas dalføre mangler større innsjøer i hovedvassdraget. Garbergselvas dalføre er dominert av innsjøer i hovedvassdraget (Rohde 1985). Skoggrensen ligger på 600-700 moh. Torsbjørkas dalføre, Garbergselvas dalføre og de høystliggende delene av Roltdalen er dominert av blandet furu/gran- og fjellbjørkeskog med vide myrdrag mellom. De nedre delene av Roltdalen er dominert av granskog.

3.3 Klima

Klimadata for Roltdalsområdet oppgitt av Moen og Kjelvik (1981) og av Sæther og Jakobsen (1982) er relativt like. Roltdalsområdet har en antatt nedbørsmengde på ca 1000 mm per år (Moen og Kjelvik 1981, Sæther og Jakobsen 1982). På grunnlag av målestasjoner i Selbu og Tydal er den årlige middeltemperaturen i Roltdalsområdet beregnet til 2,7 °C (Moen og Kjelvik 1981). Januar er årets kaldeste måned med en gjennomsnittstemperatur på -6 °C (Moen og Kjelvik 1981). Juli er årets varmeste måned med en gjennomsnittstemperatur på 12,8 °C (Moen og Kjelvik 1981). Roltdalsområdet er snødekt fra oktober/november til mai/juni. Høy fuktighet på sommeren, sammen med moderate sommertemperaturer og høy nedbør på sommeren og høsten gir grunnlag for høy forsuming i store deler av området (Moen og Kjelvik 1981).

3.4 Naturgeografiske regioner

Roltdalsområdet tilhører to naturgeografiske regioner (Nordisk Ministerråd 1994): 1) "bar- og fjellbjørkeskogsområdet nord for Dovre til Vest-Jamtland (region 34) med underregion "skogen nord til Hattfjelldal i Nordland" (underregion 34a), og 2) "fjellregionen i søndre del av fjellkjeden" (region 35), med underregion "Trøndelags fjellområder" (underregion 35h).

3.5 Flora/vegetasjon

Flora

I forbindelse med planene om kraftutbygging av Rotla og Garbergselva, gjorde Moen og Kjelvik (1981) en undersøkelse av floraen i nedre deler av Roltdalen og i området fra Stråsjøen i vest til Lille Kvernfallvatn i øst. Floraen innen 7 delfelter i undersøkelsesområdet ble kartlagt og det ble laget en liste over registrerte karplanter innen hvert enkelt delfelt. En floristisk oversikt over myrområdene i deler av Roltdalen og i området Stråsjøen-Prestøyan er gitt av Moen (1983).

Det er tidligere gjennomført en rekke botaniske registreringer i Stjørdalselvas nedbørfelt (Sæther og Jacobsen 1982). Mye av materialet er publisert (Notø 1921, Hafsten & Solem 1975, Moen et al. 1976), men en god del foreligger bare som herbariebelegg (Sæther og Jacobsen 1982). Floristiske undersøkelser i de øvre delene av Torsbjørkdalen ble gjennomført som en del av et større prosjekt i Stjørdals- og Verdalselvaselvas nedbørsfelt i forbindelse med de naturvitenskapelige undersøkelsene i 10-års vernede vassdrag (Sæther og Jacobsen 1982). Floraen innen 7 delfelter i undersøkelsesområdet ble kartlagt og det ble laget en liste over registrerte karplanter innen hvert enkelt delfelt. Det er ikke foretatt noen detaljerte undersøkelser av kryptogamer (dvs lav, moser og sopp) innenfor det foreslalte verneområdet eller i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat, men kryptogamer er registrert av Moen (1983) og Moen og Kjelvik (1981).

Vegetasjon

I forbindelse med planene om kraftutbygging av Rotla og Garbergselva, gjorde Moen og Kjelvik (1981) en fullstendig vegetasjonskartlegging av de nedre delene av Roltdalen og området fra Stråsjøen i vest til Lille Kvernfallvatn i øst. De gjorde også en befaring i området

mellom Stormoen og Kvernfljellvatna. I tillegg til vegetasjonskart i målestokk 1:20 000 inneholder rapporten også naturtypekart i målestokk 1:150 000 over Rotlas og Garbergselvas nedbørsområde. Ut fra naturtypekartet utgjør fjell og fukthei ca 31 % av Garbergselvas nedbørsområde, barskog utgjør ca 30 % og myr utgjør ca 22%. Fjell er den dominerende naturtypen innen Rotlas nedbørsområde med 48 % dekning, deretter følger myr med 20 % og barskog med 19 %. Tilleggsundersøkelser av området mellom Schulzhytta-Svenskmoen og Røssetvollen er gjort av Aune (1984). Notatet gir en grov oversikt over skogstrukturen (treslag, aldersfordeling, høydefordeling osv) innen utvalgte delområder, og peker ut et område med spesiell verneverdi. Myrområdene i deler av Roltdalen og i området Stråsjøen-Prestøyan er kartlagt av Moen (1983). Området sett under ett er dominert av flatmyrer i mosaikk med løvbarskogsholmer i bunnen av dalene. I liene finnes bakkemyr og svake strengmyrer. Resultatet av disse undersøkelsene ble sammenfattet av Singsås (1990) i forbindelse med arbeidet med verneplan IV hvor Rotla og Garbergselva ble gitt stor verneverdi.

Kartlegging av de øvre delene av Torsbjørkdalen inngikk som del i et større prosjekt hvor Stjørdals- og Verdalselvas nedbørsfelt ble vegetasjonskartlagt som del av de naturvitenskapelige undersøkelsene i 10-års vernede vassdrag (Sæther og Jacobsen 1982). I tillegg til vegetasjonskart i målestokk 1:50 000 inneholder rapporten også naturtypekart i målestokk 1:250 000.

3.6 Fauna

Virvelløse dyr

Faunaen av virvelløse dyr i ferskvann i det foreslalte verneområdet er relativt godt kartlagt i forbindelse med verneplan III og IV for vassdrag. Artssammensetning og individantall for bunndyrafaunaen i Rotlavassdraget er angitt for flimmermark, fåbørstemark, snegler, muslinger, krepsdyr, edderkoppdyr, døgnfluer, steinfluer, øyenstikkere, teger, biller og vårfly (Bongard et al. 1990, Dolmen 1990). Bunndyrafaunaen i Garbergsvassdraget er dårligere kjent. Nøst (1981) angir artssammensetning av småkrepsfaunaen og Dolmen (1990) angir artssammensetning av døgn- og steinfluefaunaen og småkrepsfaunaen i Garbergsvassdraget. Rotla og Garbergselva har høy type og referanseverdi og middels produktivitet og artsmanifold (Dolmen 1990).

Faunaen av landinsekter og edderkopper i Roltdalsområdet er ikke kartlagt, men det er rimelig å anta at faunaen er dominert av arter med hovedutbredelse i fjellstrøk og arter med nordlig utbredelse i Norge. Andelen av arter med preferanse for åpne hei og myrområder er sannsynligvis også relativt høy. Det er også sannsynlig at arter med østlig utbredelse i Norge er utbredt i området.

Fisk

I de delene av Garbergsvassdraget og Torsbjørkvassdraget som ligger innenfor det foreslalte verneområdet er ørret eneste fiskeart (Langeland 1977, Dolmen 1990, J.V. Arnekleiv pers med). Lille Kleptjønna og den delen av Torsbjørka som ligger rett nedstrøms er påvirket av tungmetallforurensning (J.V. Arnekleiv pers med). Rotlavassdraget har ørret som dominerende fiskeart, men det er satt ut røye i Fongåtjønna (Dolmen 1990). Ramsjøen i Tydal

(J. E. Andersen pers. med.) og Sonvatna på grensen mellom Meråker og Stjørdal (J.V. Arnekleiv pers med) har blandet bestand av ørret og røye.

Amfibier og Krypdyr

Frosk er utbredt i hele det foreslalte verneområdet (Reitan & Jordhøy 1985, Dolmen 1990, Viltrapport for Tydal kommune 1996). Firfisle er observert i lavereliggende deler av Torsbjørkdalen (Reitan & Jordhøy 1985) men finnes trolig i hele Roltdalsområdet (Dolmen pers.med). Hoggorm er kjent fra Tydal kommune (Viltrapport for Tydal kommune 1996) men er ikke observert i Selbu og Meråker kommune (Reitan & Jordhøy 1985, Dolmen pers.med).

Fugl

Fuglefaunaen innen hele det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat, er relativt godt undersøkt i forbindelse med arbeidet med verneplan III og IV (Bevanger et al. 1981, Moksnes 1982, Thingstad 1990).

I forbindelse med Trondheim Elektrisitetsverks planer om tilleggsreguleringer i Neavassdraget ble det foretatt en inventering av fuglefaunaen i de delene av Garbergselva, Rotla og Torsbjørkas nedslagsfelt som ble berørt av en eventuell kraftutbygging. Området Stråsjøen-Prestøyan, Kvernfljellvatna og de øvre delene av Torsbjørkdalen ble tillagt svært høy ornitologisk verneverdi (Moksnes 1982). Torsbjørkdalens status som nøkkelsbiotop for ender og vadere ble bekreftet av Bevanger et al. (1981). Thingstad (1990) skilte ut tre områder som ornitologisk meget verdifulle. Området Stråsjøen-Prestøyan og Kvernfljellvatna på grunnlag av våtmarksfaunaen og Roltdalen på grunnlag av fuglesamfunn knyttet til områdets ubørte skogsbiotoper. Det finnes også en oversikt over fuglelivet i Selbu kommune som dekker det foreslalte verneområdet, samt Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (Sandvik 1977).

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) fikk i 1996 i oppdrag å oppdatere naturfaglig kunnskap i utvalgte naturreservater i Sør-Trøndelag. I den forbindelse ble det blant annet foretatt en inventering av fuglefaunaen i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (Myklebust 1997).

Nøkkelområder for en del arter og grupper av fugl er inntegnet på viltkartene, i målestokk 1:50 000, for Meråker og Tydal kommuner. Viltkartet for Selbu kommune er for tiden under revisjon. Hekkeregistreringer av fugl er også kartfestet gjennom Atlas-prosjektet (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1987) og i Norsk Fugleatlas (Gjershaug et al. 1994)

Pattedyr

I forbindelse med planlagt kraftutbygging ble det i regi av reguleringsundersøkelsene ved Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk, foretatt en fullstendig inventering av amfibier, krypdyr, fugl og pattedyrfaunaen i Meråker kommune. Arbeidet omfatter blant annet en oversikt over utbredelse og bestandsstørrelse i ulike delområder av kommunen (Reitan & Jordhøy 1985). Under arbeidet med verneplan III for Stråsjøen-Prestøyan, ble det foretatt en kartlegging av bestanden av hjortevilt og en del rovdyr i området Stråsjøen-Prestøyan og Roltdalen. Arbeidet omfatter blant annet en oversikt over bestandsstørrelse og utbredelse i ulike delområder (Reitan et al. 1982). Undersøkelsen dekker i første rekke jaktbare arter. Følgende grupper faller derfor utenom undersøkelsen: insektetere, flaggermus, smågnagere,

gnagere og de minste mårdyrene som røyskatt og snømus. Det samme er tilfelle for viltkartet for Tydal kommune. Viltkartet for Selbu kommune er for tiden under revisjon.

Fylkesmannens miljøvernavdeling i Sør-Trøndelag har gjennomført et elgmerkinsprosjekt hvor elgens vandringsmønster og områdeutnyttelse i Selbu og Tydal ble kartlagt ved hjelp av radiomerking (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1990). Roltdalsområdet er også nevnt i en rapport fra fylkesmannens miljøvernavdeling i Sør-Trøndelag som omhandler bestander, konflikter og tiltak vedrørende store rovdyr i Sør-Trøndelag (Loen 1991).

Nøkkelområder for pattedyr og enkelte grupper av fugl, i målestokk 1:250 000, er inntegnet for ulike deler av området fra Stråsjøen-Prestøyan og Roltdalen (Reitan et al. 1982). Nøkkelområder for fugl og pattedyr i Meråker kommune, i målestokk 1:50 000 er vist i Reitan og Jordhøy (1985). De er også vist på de kommunevise viltkartene i målestokk 1:50 000 for Tydal og Meråker. Viltkartet for Stjørdal kommune er foreldet.

4 FLORA OG VEGETASJON

4.1 Flora

Det er registrert ca 400 plantearter innenfor det foreslåtte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (Moen og Kjelvik 1981, Sæther og Jakobsen 1982, Moen 1983). En fullstendig artsliste over alle artene i området er ikke gitt, interessante arter er isteden valgt ut og presentert på grunnlag av kriterier som utbredelsesmønster og sjeldenhetsgrad.

4.1.1 Fjellplanter

Fjellplantene har sin hovedutbredelse over skoggrensen. Hoveddelen av det foreslåtte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat som er vegetasjonskartlagt, ligger lavere enn skoggrensen (Moen og Kjelvik 1981, Sæther og Jakobsen 1982). De vegetasjonskartlagte arealene over skoggrensen er dominert av fattig vegetasjon (Moen og Kjelvik 1981). Det er derfor rimelig å anta at grundigere undersøkelser av arealene over skoggrensen vil påvise langt rikere fjellflora enn det som hittil er registrert.

Rypebær (*Arctostaphylos alpina*), greplyng (*Loiseleuria procumbens*) og rabbesiv (*Juncus trifidus*) er blant de vanligste artene på rabbene. Fjellpryd (*Diapensia lapponica*) og aksfrytle (*Luzula spicata*) finnes spredt i deler av de vegetasjonskartlagte områdene. I lesidene av snøleiene finnes enkelte forekomster av setermjølke (*Epilobium hornemannii*), dverggråurt (*Gnaphalium supinum*), fjellsyre (*Oxyria digyna*), musøre (*Salix herbacea*), stjernesildre (*Saxifraga stellaris*) og trefingerurt (*Sibbaldia procumbens*). Ekstremsnøleier er sjeldne innenfor det området som er vegetasjonskartlagt, og en art som moselyng (*Cassiope hypnoides*) er derfor bare registrert i Prestøyan (Moen og Kjelvik 1981).

Kalkkrevende fjellplanter er sjeldne i de delene av det foreslåtte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat som er vegetasjonskartlagt. Av kalkkrevende fjellplanter finnes rabbestarr (*Carex glacialis*) i området Brenntoppen-Holmfjellet, grannarve (*Minuartia stricta*) på Brenntopp og agnorstarr (*Carex microglochin*) som er registrert på myr i sørhellingen av Holmfjellet. Rabbestarr (*Carex glacialis*) har bisentrisk utbredelse i Norge, det vil si at den er utbredt i fjellstrøk i Nord- og Sør-Norge. Fjellsmelle (*Silene acaulis*) har sin eneste forekomst på Brenntoppen (Moen og Kjelvik 1981). Området Brenntoppen-Holmfjellet ligger like utenfor det foreslåtte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Gullmyrklegg (*Pedicularis eoderi*) er utbredt i fjellområder i Sør-Norge. Den er vanlig ved Stråsjøen og i den østlige delen av Roltdalen, i områdene ved Fongen. Tranestarr (*Carex adelostoma*) og blankstarr (*Carex saxatilis*) er utbredt i myrene i området.

Sivertsen (1978) har registrert reinroseheier i Fongen, med reinrose (*Dryas octopetala*), svartstarr (*Carex atrata*), fjellkattefot (*Antennaria alpina*), snøbakkestjerne (*Erigeron uniflorus*) og fjellsmelle (*Silene acaulis*).

4.1.2 Arter med østlig utbredelse

Artene i denne gruppen er ikke vanlig utbredt i kyststrøk og de har sin hovedutbredelse i østlige deler av Norge. Kongsspir (*Pedicularis sceptrum-carolinum*) har markert østlig

utbredelse (Moen og Kjelvik 1981). Arten finnes spredt langs Garbergselva og i den østlige delen av Roltdalen. Tyrihjelm (*Aconitum septentrionale*) er en næringskrevende art som inngår i høgstaodeskogene i området. Blant myrplantene finnes en stor gruppe av arter som tenderer mot østlig utbredelse (Moen og Kjelvik 1981). Sivblom (*Scheuchzeria palustris*) er registrert i fattig myrvegetasjon i de lavereliggende delene av Roltdalen og i området Stråsjøen-Prestøyan. Blystarr (*Carex livida*) finnes sør for Stråsjøen, og nøkkesiv (*Juncus stygius*) er registrert i Stråsjøområdet og i østre del av Roltdalen. Rundstarr (*Carex rotundata*) er kjent fra Prestøyan og området ved Kvernfallvatna. Sennegras (*Carex vesicaria*) er registrert ved Prestøyan og i Roltdalen. Strengstarr (*Carex chordorrhiza*) og vierstarr (*C. stenolepis*) finnes spredt i hele området. Gul nøkkerose (*Nuphar lutea*) er registrert i området ved Prestøyan.

4.1.3 Arter med sørlig utbredelse

Dette er en sammensatt gruppe av arter hvor utbredelsen først og fremst begrenses av sommertemperaturen. Sørlige arter som er nær nordgrensen, setter særlige krav til voksestedet og er derfor ofte lokalisert til sør vendte, lune voksesteder. De fleste av disse artene foretrekker kalkrik jord (Moen og Kjelvik 1981).

De mest utpregede varmekjære artene er sjeldne i Roltdalsområdet. De beste lokalitetene for disse artene finnes i de sør vendte liene i nedre del av Roltdalen, men disse lokalitetene faller utenfor det foreslalte verneområdet. Vårerteknapp (*Lathyrus vernus*), skogvikke (*Vicia sylvatica*) og fingerstarr (*Carex digitata*) er funnet i vestre del av Garbergsdalen (Moen og Kjelvik 1981). Smalkjempe (*Plantago lanceolatum*) finnes spredt i tilknytning til setervollene i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Liljekonvall (*Convallaria majalis*) og kranskonvall (*Polygonatum verticillatum*) regnes også som varmekjære arter, men de har mindre krav til voksestedet enn de andre artene i denne gruppen. Disse artene finnes spredt på egnede lokaliteter i Roltdalen og ved Stråsjøen (Moen og Kjelvik 1981).

4.1.4 Arter med vestlig utbredelse

Denne gruppen av arter viser stor variasjon med hensyn til utbredelse i Norge. Enkelte arter er bundet til de ytterste kyststrøkene på Vestlandet (euatlantiske arter), mens andre arter forekommer i et bredt belte langs kysten (subatlantiske arter). Milde vintrar og høy fuktighet er de viktigste faktorene for arter med vestlig utbredelsesmønsteret i Norge.

En rekke subatlantiske arter er utbredt i det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (Moen og Kjelvik 1981). Skogstarr (*Carex sylvatica*) er registrert i lia sørvest for Røvollen. Dette er den eneste lokaliteten som er registrert øst for Trondheimsfjorden (Må sjekkes!). Myske (*Galium odoratum*) har spredte forekomster i liene øst for Sterneset. Smørteg (*Thelypteris limbosperma*) er registrert i øvre del av Roltdalen. Bjønnkam (*Blechnum spicant*) er vanlig i hele området.

4.1.5 Truede arter

Innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat, er det registrert fire arter av karplanter (tabell 1) som står på den nasjonale rødlista (Størkersen 1992), og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996). Av disse er en art oppført som sårbar (V), de tre andre er oppført som hensynskrevende (V+). I Elvådalen, rett sør for Stråsjøen-Prestøyan

naturreservat og utenfor det foreslalte verneområdet er det i tillegg registrert handmarinøkkel (Moen og Kjelvik 1981), som av Størkersen (1992) er oppført som hensynskrevende (V+).

De truede artene som er funnet i Roltdalsområdet, er knyttet til gammel kulturmark som f eks slåtteenger. Tradisjonelt seterbruk har opphørt i Roltdalsområdet. Stabiliteten i lokalitetene hvor disse artene finnes kan derfor endres ved at slåtteengene gror igjen, gjødsles eller omdisponeres til beite (Høiland 1995).

Tabell 1. Tabellen viser nasjonal status og status i Sør-Trøndelag for truede arter av karplanter som er registrert i det foreslalte verneområdet, og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Inndelingen i kategorier følger Størkersen (1992) og Myklebust (1996). Forklaring til inndelingen er gitt i kapittel 2.2.4. Symboler: * betyr at arten er registrert av Sæther og Jakobsen 1982 og ** betyr at arten er registrert av Moen og Kjelvik (1981). Fjellmarihand har skiftet navn til lappmarihand (Lid og Lid 1994).

Norsk navn	Latinsk navn	Nasjonal status	Status i Sør-Trøndelag
Kvitkurle *, **	<i>Leucocoris albida ssp albida</i>	V	V
Handmarinøkkel **	<i>Botrychium lanceolatum</i>	V+	V+
Blodmarihand *, **	<i>Dactylorhiza cruenta</i>	V+	
Engmarihand *, **	<i>D. incarnata</i>	V+	
Lappmarihand **	<i>D. lapponica</i>	V+	

Kommentarer til artstlista:

Artene presenteres med habitat, forekomst og trusselfaktorer. Artene er presentert i samme rekkefølge som i tabell 1.

Kvitkurle (*Leucocoris albida ssp albida*)

Habitat: Arten finnes langs kysten, i lavlandet og i sentrale fjellstrøk. I fjellet vokser den i fuktig høgstaude- og lavurtskog og i rikmyrer (Elven 1996). Forekomst: Kviturle er utbredt i hele Norge. Arten er registrert i samtlige kommuner i Sør-Trøndelag. Kviturle er registrert i Torsbjørkdalen (Sæther og Jakobsen 1982), ved Stråsjøen og i Roltdalen (Moen og Kjelvik 1981). Trusselfaktorer: Gjengroing av slåtteenger eller maskinell drift på slåtteenger (Lid og Lid 1994). Arten er følsom for gjødsling (Liavik 1995).

Handmarinøkkel (*Botrychium lanceolatum*)

Habitat: Arten vokser på enger og i beitemark, den finnes også i heier i fjellet (Lid og Lid 1994). Forekomst: Handmarinøkkel er sjeldent i Norge. Arten finnes fra Telemark, Aust-Agder og Hordaland nordover til Finnmark (Lid og Lid 1994). I Sør-Trøndelag er den funnet i Oppdal, Røros og i Selbu (Myklebust 1996a). Handmarinøkkel er funnet på Elvåvollen i

Elvådalen (Moen og Kjelvik 1981). Elvådalen ligger rett sør for Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og like ved grensen til det foreslalte verneområdet. Trusselfaktorer: Endrede driftsformer i jordbruksområdet er et potensielt problem for arten. Arten er sårbar for gjenngroing (Myklebust 1996a).

Blodmarihand (*Dactylorhiza cruenta*)

Habitat: Arten vokser på fastmatter og mjukmatter i rikmyrer, oftest på kalkrik grunn (Lid og Lid 1994). Forekomst: Arten er utbredt på østlandet og fra Trøndelag til Malangen i Troms (Lid og Lid 1974). Blodmarihand er funnet ved Stråsjøen (Moen og Kjelvik 1981) og i Torsbjørkdalen (Sæther og Jacobsen 1982). Trusselfaktorer: Arten er sårbar for gjenngroing (Myklebust 1996b).

Engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*)

Habitat: Arten vokser på fastmatter og mjukmatter i rikmyrer, oftest på kalkrik grunn (Lid og Lid 1994). Forekomst: Arten er utbredt i alle fylker nordover til Troms (Lid og Lid 1974). Engmarihand forekommer i hele det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat (Moen og Kjelvik 1981, Sæther og Jacobsen 1982). Trusselfaktorer: Arten er sårbar for gjenngroing (Ref.)

Lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*)

Habitat: Arten vokser på fastmatter i rikmyrer, oftest på kalkrik grunn (Lid og Lid 1994). Lappmarihand er mest vanlig i bjørkebeltet (Lid og Lid 1974). Fjellmarihand (*Dactylorhiza pseudocordigera*) betraktes av Lid og Lid (1994) som samme art som lappmarihand. Forekomst: Myklebust (1996a) stiller spørsmålstege ved artens status som rødlisteart. Lappmarihand er funnet i Hedmark, i Oppland, på Nordmøre, i Trøndelag og i Nordland (Lid og Lid 1974). I Roltdalsområdet er lappmarihand funnet ved Stråsjøen og i Roltdalen (Moen og Kjelvik 1981). Trusselfaktorer: Arten kan være sårbar ved drenering av myrområder (Myklebust 1996a).

4.2 Vegetasjon

4.2.1 Vegetasjonsseksjoner

Roltdalsområdet er delt på to vegetasjonsseksjoner (Moen 1993). Vegetasjonsseksjoner er skilt ut på grunnlag av blant annet botaniske kriterier som utbredelsen av plantearter og -samfunn. De vestligste delene av det foreslalte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyen naturreservat ligger i oseanisk seksjon O2 mens de østlige delene av det foreslalte verneområdet ligger i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon O1. Oseanisk seksjon er karakterisert av humidifile arter og vegetasjonstyper, og med et stort innslag av arter med klar vestlig utbredelse. Svakt oseanisk seksjon mangler det store innslaget av arter med klar vestlig utbredelse, men en rekke arter med svak vestlig utbredelse inngår i denne seksjonen.

4.2.2 Vegetasjonsregioner

Roltdalsområdet har fire vegetasjonsregioner (Dahl et al. 1986). Mellomboreal region når inn i det foreslalte verneområdet i de nedre delene av Roltdalen. Store deler av denne regionen er i

Roltdalsområdet karakterisert av granskog brutt av myrer. Nordboreal region (subalpin region) dekker arealene under ca 600-700 moh, dvs arealene under den klimatiske skoggrensen. De midtre delene av Roltdalen er dominert av granskog, mens de øvre delene (ca 550-700 moh) er dominert av subalpin bjørkeskog med små holmer av granskog.

Størsteparten av arealet i det foreslårte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat ligger i alpin region. Alpin region omfatter arealene over den klimatiske skoggrensen. Alpin region kan deles inn i lavalpin, mellomalpin og høyalpin region etter plantesamfunn, dekningsgrad av vegetasjon og høyde over havet. Størstedelen av arealet i det foreslårte verneområdet ligger i lavalpin region. Lavalpin region er karakterisert av blåbærhei og viersamfunn. Deler av Skarvanmassivet og Fongenmassivet når opp i mellomalpin region. Mellomalpin region er karakterisert av glissett vegetasjonsdekke med en blanding av rabbe- og snøleiesamfunn.

4.2.3 Vegetasjonstyper

Den inndelingen i vegetasjonstyper som nå vanligvis brukes (Fremstad og Elven 1991) var ikke publisert da de botaniske undersøkelsene i det foreslårte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat ble utført. I denne rapporten har man derfor kun valgt å angi Fremstad og Elvens hovedinndeling (jfr. bokstavkodene).

Skogvegetasjon (A-C, E)

Blåbærskog er artsattig gran-, bjørke-, eller furuskog som er dominert av arter som blåbær, tyttebær, smyle, furumose og etasjehusmose. Blåbærskog er den vanligste vegetasjonstypen i Roltdalen, og dekker store sammenhengende arealer langs Rotla og i liene opp mot fjellet. Blåbærskog med velutviklet bregneutforming finnes i skyggefulle lier i nedre del av dalen. I de lavereliggende områdene er tresjiktet dominert av gran, i de høyere områdene er tresjikt dominert av bjørk. Vegetasjonstypen blåbærskog dekker 33 % av de kartlagte arealene i Roltdalen og 17 % av de kartlagte arealene i Garbergsdalen (Moen og Kjelvik 1981). Blåbærskog er vanlig i de kartlagte områdene av Torsbjørkdalen (Sæther og Jakobsen 1982). I det foreslårte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat finnes lågurtskog i liene vest for Stråsjøen og i Roltdalen. Tresjiktet er dominert av gran eller bjørk, bunnssjiktet er dominert av urter og gras. Denne vegetasjonstypen er mest vanlig i nedre del av Roltdalen. Høystaudebjørk- og granskog finnes i Svartåsen i Garbergsdalen (Moen og Kjelvik 1981), og i Torsbjørkdalen (Sæther og Jakobsen 1982). Feltsjiktet er dominert av høyvokste urter som tyrihjelm (*Aconitum septentrionale*), skogburkne (*Athyrium filix-femina*), mjødurt (*Filipendula ulmaria*), turt (*Lactuca alpina*) og kvitsoleie (*Ranunculus platanifolius*). Rik sumpskog finnes som kantskog langs Garbergselva i Stråsjøområdet. Fattig sumpskog er vanlig i Roltdalen hvor den dekker 44 % av det kartlagte arealet (Moen og Kjelvik 1981).

Kantvegetasjon og kulturbetinget engvegetasjon (F, G, I)

Kulturbetinget engvegetasjon er gras- og urtedominert vegetasjon som er oppstått etter langvarig utnytting ved slått eller beite.

Deler av Roltdalen og området ved Stråsjøen-Prestøyan har vært brukt til utmarksslått og beite i forbindelse med seterdrift (Moen og Kjelvik 1981). Seterdriften i området har opphørt, og det er derfor rimelig å anta at kulturbetinget engvegetasjon vil gå tilbake i takt med at

setervollene gror igjen. Engvegetasjonen på de gjenværende setervollene i Roltdalsområdet er for en stor del dominert av sølvbunke (*Deschampsia caespitosa*). Det inngår også en lang rekke urter og gras som rylik (*Achillea millefolium*), karve (*Carum carvi*), krypsoleie (*Ranunculus repens*), høy mole (*Rumex longifolius*) og kvitkløver (*Trifolium repens*). "Tråkk arter" som groblad (*Plantago major*) og tunrapp (*Poa annua*) er vanlig utbredt.

Vollene etter husene med tilknytning til kvernsteinsbruddene er grasdominert med spredte innslag av urter (Moen og Kjelvik 1981). Arter som rylik (*Achillea millefolium*), geitrams (*Chamaenerion angustifolium*) og engsyre (*Rumex acetosa*) indikerer kulturpåvirkning på vollene.

Myr- og kildevegetasjon (J-N)

Kildene i Garbergsdalen og i Roltdalen finnes vanligvis som små, diffuse fremspring av grunnvann, og kildevegetasjonen dekker sjeldent mer enn 10-20 m² (Sæther i: Moen og Kjelvik 1981). De eneste større kildene som er registrert ligger i nordhellingen ovenfor Stråsjøvollen. Her finnes det markerte rikkilder med artsrikt feltsjikt av næringskrevende arter som gulsildre (*Saxifraga aizoides*), kastanjesiv (*Juncus castaneus*), trillingsiv (*J. triglumis*) og bunnssjikt av kildemoser.

Ombrotrof myr får tilførsel av næring fra nedbøren. Vegetasjonen er fattig. Vegetasjonstypen dekker små arealer i Garbergsdalen og i Roltdalen, og finnes spredt under 600 moh. Den er mest vanlig i Roltdalen der den dekker 1 % av området som er vegetasjonskartlagt (Moen og Kjelvik 1981).

Minerotrof myr får tilførsel av næring fra nedbøren og fra vann som har vært i kontakt med mineraljord. Det aller meste av myrarealet i området er minerotrof myr. Man skiller mellom fattigmyrvegetasjon, intermediær vegetasjon og rikmyrvegetasjon (etter næringsinnhold), og for hver av disse skiller det mellom skog/krattmyr, tuvemyr, fastmattemyr og mjukmatte/lausbottenmyr.

Garbergsdalen og Roltdalen er dominert av fattigmyr som dekker nesten 1/3 del av det området som er vegetasjonskartlagt (Moen og Kjelvik 1981). Alle enhetene fra skog/krattmyr til mjukmatte/lausbotnmyr opptrer i området, men fattigmyrene er dominert av åpen fastmattemyr. Mjukmattevegetasjon er vanlig i flate områder. Lausbotten og tuver forekommer spredt, men dekker små arealer. Skog/krattmyr forekommer spredt, vanligvis i kanten av åpen myr. Skog/krattbevokst fattigmyr dekker tilsammen mindre enn 1 % av de kartlagte områdene. Intermediær myr forekommer som åpen fastmattemyr, og dekker 6 % av det området i Garbergsdalen og i Roltdalen som er kartlagt. Torsbjørkdalen er dominert av fattig/intermediær myr (Sæther og Jakobsen 1982). Rikmyr og ekstremrik myr er vanligst i de vestlige delene av Roltdalen og i området ved Stråsjøen. Åpen rikmyr er mer vanlig enn skog/krattbevokst rikmyr. Rikmyr dekker 7 % av de vegetasjonskartlagte arealene i Garbergsdalen og 3 % av de vegetasjonskartlagte arealene i Roltdalen.

Vannkant- og vannvegetasjon (O-Q)

Vann- og vannkantvegetasjon omfatter vegetasjonen i og langs kantene av stille og strømmende ferskvann, fra øvre flomgrense og så langt ned i vannet som det finnes vegetasjon. Området mellom øverste og nederste normale vannstand betegnes som

littoralsonen, mens området under nederste normale vannstand betegnes som sublittoralsonen. Vannkantvegetasjon omfatter sumper og gruntvannsenger dominert av sumpplanter. Vannvegetasjon omfatter hovedsakelig sublittoral vegetasjon med de grønne organene neddykket eller på overflaten. Elveør- og pionervegetasjon er åpen, ustabil vegetasjon langs elvestrender, utraste elvekanter og på banker og ører ute i elveløpet.

Vann- og vannkantvegetasjon i Garbergsvassdraget er kartlagt av Sæther (I: Moen og Kjelvik 1981). De øvre delene av vassdraget består av næringsfattige naturtyper med artsfattige vann og dammer. Unntaket er Lille Kvernfljellvatnet som har frodig vegetasjon. Dammene på Prestøyan har stort sett glissen og artsfattig vegetasjon. I området ved Stråsjøen er næringstilgangen markert bedre enn i de øvre delene av vassdraget, floraen er rikere og vegetasjonen er bedre utviklet. To av de fem undersøkte dampmene i Stråsjøområdet var delvis gjennvokst av elvesnelle (*Equisetum fluviatile*) og flaskestarr (*Carex rostrata*). Av selve Stråsjøen er 2/3 dekket av elvesnelledominert, tett vegetasjon. Resten av Stråsjøen har mer spredte forekomster av undervannsarter. Høgstarrsump finnes som små flekker (oftest mindre enn 1 daa) langs kanten av vassdrag i Roltdalen og i Garbergsdalen. Enheten er dominert av elvesnelle (*Equisetum fluviatile*) og flaskestarr (*Carex rostrata*). Garbergselva har vegetasjon i hele tverrsnittet unntatt i Stråsjøområdet hvor vegetasjonen er begrenset til vannkanten. Vegetasjonen består av strømtolerante arter, men i utløpet av småbekker inngår arter som vanligvis finnes i stillestående vann.

Fjellvegetasjon (R-T)

Store deler av det foreslalte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat ligger over skoggrensen. Fjellvegetasjon klassifiseres som rabbe-, leside- og snøleievegetasjon (Fremstad og Elven 1991).

Rabbevegetasjon omfatter vegetasjon på mark uten eller med tynt og/eller ustabilt snødekkje (Fremstad og Elven 1991). I Roltdalsområdet er grepelyng-lav/moserabb vanlig på toppen av tørre rabber (Moen og Kjelvik 1981). Feltsjiktet er dominert av arter som fjellkrekling (*Empetrum hermaphroditum*), grepelyng (*Loiseleuria procumbens*) og rypebær (*Arctostaphylos alpina*). Rabbesiv (*Juncus trifidus*) er en vanlig art. Bunnssjiktet er ofte dårlig utviklet, og med stort innslag av lyse lavarter. Grepelyng-lav/moserabb dekker 4 % av det kartlagte arealet ved Garbergselva (Moen og Kjelvik 1981).

I de arealene som ble kartlagt av Moen og Kjelvik (1981) forekom dvergbjørk/vier-hei bare i de delene av Garbergsdalen som ligger øst for Høystakken. Vegetasjonstypen finnes på flate, tørre områder i dalbunnen. Dvergbjørk (*Betula nana*) er dominerende art, med spredte innslag av einer (*Juniperus communis*). Blåbær-blålynghei er svært vanlig i høyereliggende deler av Garbergsdalen og dekker ca 1/4 del av det kartlagte området (Moen og Kjelvik 1981). Blåbær (*Vaccinium myrtillus*) er dominerende art, sammen med spredte forekomster av blålyng (*Phyllodoce caerulea*). Grassnøleie finnes i en sone nedenfor blåbær-blålyngheia. Feltsjiktet er preget av grasvegetasjon. De vanligste artene er fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), stivstarr (*Carex bigelowii*), smyle (*Deschampsia flexuosa*) og finnskjegg (*Nardus stricta*). Bunnssjiktet er dominert av moser.

5 FAUNA

5.1 Artsliste for virvelløse dyr i ferskvann

Bunndyrfaunaen i Rotla og Garbergselva representerer typevassdrag for fjellskogssonen i Midt-Norge (Dolmen 1990). Med unntak av småkrepsfaunaen er bunndyrfaunaen i Garbergsvassdraget dårligere kjent enn bunndyrfaunaen i Roltavassdraget (tabell 2). Dette må sees som et resultat av mangefull registrering mer enn som en reel forskjell i artsinventar mellom de to vassdragene. Småkrepsfaunaen i Rotlavassdraget er sannsynligvis mindre artsrik enn i Garbergsvassdraget pga mindre andel av stillestående vann. Bunndyrfaunaen i de delene av Torsbjørkvassdraget og Lødølvavassdraget som ligger innenfor det foreslalte verneområdet, er ikke kartlagt.

Tabell 2. Tabellen gir en oversikt over artsutvalget av virvelløse dyr i Rotla og Garbergselva. Tabellen er basert på Dolmen (1990) og på Bongard et al. (1990). Bokstaven x er brukt for å angi tilstedeværelsen av en art. Nomenklaturen følger Limnofauna Norvegica (Aagaard og Dolmen 1996).

Taxa	Garbergsvassdraget	Rotlavassdraget
TURBELLARIA -flimmermark		x
OLIGOCHAETA -fåbørstemark		x
GASTROPODA -snegler		
<i>Lymnaeidae</i> -damsnegler		x
BIVALVIA -muslinger		
<i>Sphaeridae</i> -ertemuslinger		x
CRUSTACEA -krepsdyr		
Cladocera -vannlopper		
<i>Sida crystallina</i>	x	
<i>Holopedium gibberum</i>	x	
<i>Ceriodaphnia quadrangula</i>	x	
<i>Scapholeberis mucronata</i>	x	
<i>Bosmina longispina</i>	x	
<i>Ophryoxus gracilis</i>	x	
<i>Eury cercus lamellatus</i>	x	
<i>Acroperus elongatus</i>	x	
<i>A. harpae</i>	x	
<i>Alona guttata</i>	x	
<i>A. rustica</i>	x	
<i>A. intermedia</i>	x	
<i>A. affinis</i>	x	
<i>Rhynchotalona falcata</i>	x	
<i>Monospilus dispar</i>	x	
<i>Alonella excisa</i>	x	
<i>A. nana</i>	x	
<i>Peracantha truncata</i>	x	
<i>Chydorus piger</i>	x	
<i>C. sphaericus</i>	x	

<i>Polyphemus pediculus</i>	x	
<i>Bythotrephes longimanus</i>	x	
 Copepoda -hoppekreps		
<i>Acanthodiaptomus denticornis</i>	x	
<i>Arctodiaptomus laticeps</i>	x	
<i>Heterocope saliens</i>	x	
<i>Macrocylops albidus</i>	x	
<i>Eucyclops serrulatus</i>	x	
<i>E. speratus</i>	x	
<i>Cyclops scutifer</i>	x	
<i>Megacyclops gigas</i>	x	
<i>Acanthocyclops robustus</i>	x	
<i>Diacyclops nanus</i>	x	
 Amphipoda		
<i>Gammarus lacustris</i> -marflo		x
 ARACHNOIDEA -edderkoppdyr		
<i>Argyroneta aquatica</i> -vannedderkopp		x
<i>Hydracarina</i> -vannmidd		x
 INSECTA -insekter		
 Ephemeroptera -Døgnfluer		
<i>Siphlonurus aestivalis</i>	x	x
<i>Siphlonurus lacustris</i>	x	
<i>Ameletus inopinatus</i>	x	x
<i>Parameletus chelifer</i>	x	
<i>Metretopus borealis</i>	x	
<i>Baetis fuscatus/scambus</i>	x	x
<i>B. lapponicus</i>		x
<i>B. macani</i>		x
<i>B. muticus</i>	x	
<i>B. niger</i>	x	x
<i>B. rhodani</i>	x	x
<i>B. subalpinus</i>		x
<i>B. vernus</i>		x
<i>B. vernus/subalpinus</i>	x	
<i>Cloeon simile</i>	x	
<i>Arthroplea congener</i>	x	
<i>Heptagenia dalecarlica</i>	x	x
<i>H. fuscogrisea</i>	x	
<i>H. sulphurea</i>		x
<i>H. joernensis</i>	x	x
<i>H. joernensis/fuscogrisea</i>		x
<i>Leptophlebia marginata</i>	x	
<i>L. vespertina</i>	x	x
<i>Ephemerella aurivilli</i>	x	x
<i>E. mucronata</i>		x
 Plecoptera -Steinfluer		
<i>Diura bicaudata</i>	x	
<i>D. nanseni</i>	x	x
<i>Isoperla grammatica</i>	x	x
<i>I. obscura</i>		x
<i>Siphonoperla burmeisteri</i>	x	x
<i>Xanthoperla apicalis</i>		x
<i>Taeniopteryx nebulosa</i>	x	x

<i>Brachyptera risi</i>	x	x
<i>Amphinemura borealis</i>	x	x
<i>A. standfussi</i>		x
<i>A. sulcicollis</i>	x	x
<i>Nemoura cinerea</i>		x
<i>Nemurella pictetii</i>		x
<i>Protonemura meyeri</i>	x	x
<i>Capnia atra</i>		x
<i>C. bifrons</i>		x
<i>Leuctra digitata</i>		x
<i>L. fusca</i>	x	x
<i>L. hippopus</i>		x
<i>L. nigra</i>		x
 Odonata -Øyenstikkere		
<i>Coenagrion hastulatum</i>		x
<i>Aeshna juncea</i>		x
<i>Somatochlora alpestris</i>		x
<i>Leucorrhinia dubia</i>		x
<i>L. rubicunda</i>		x
 Hemiptera het. -Teger		
<i>Gerris odontogaster</i>		x
<i>Corixidae spp.</i>		x
<i>Sigara distincta</i>		x
<i>Arctocorisca carinata</i>		x
<i>Callicorixa producta</i>		x
 Coleoptera -Biller		
<i>Hydroporus lapporum</i>		x
<i>Stictotarsus griseostriatus/multilineatus</i>		x
<i>Platambus maculatus</i>		x
<i>Agabus solieri</i>		x
<i>Ilybius aenescens</i>		x
<i>Rhantus suturellus</i>		x
<i>Colymbetes dolabratus</i>		x
<i>Gyrinus opacus</i>		x
 Megaloptera -Mudderfluer		
<i>Sialis sp. (sannsynl. S. lutaria)</i>		x
 Trichoptera -Vårfluer		
<i>Ryacophila nubila</i>		x
<i>Glossosoma nylanderi (?)</i>		x
<i>Hydroptila tineoides</i>		x
<i>Oxyethira sp</i>		x
<i>Philopotamus montanus</i>		x
<i>Holocentropus picicornis</i>		x
<i>Plectrocnemia conspersa</i>		x
<i>Polycentropus flavomaculatus</i>		x
<i>Arctopsyche ladogensis</i>		x
<i>Lepidostoma hirtum</i>		x
<i>Apatania stigmatella</i>		x
<i>Annitella obscurata</i>		x
<i>Chaetopteryx villosa</i>		x
<i>Asynarchus lapponicus</i>		x
<i>Colpotauius incisus</i>		x
<i>Glyphotaelius pellucidus</i>		x
<i>Limnephilus algosus (?)</i>		x

<i>L. centralis</i>	x
<i>L. extricatus</i>	x
<i>L. fuscicornis</i>	x
<i>L. sparsus</i>	x
<i>Phacopteryx brevipennis</i>	x
<i>Halesus digitatus</i>	x
<i>H. radiatus</i>	x
<i>Micropterna lateralis</i>	x
<i>Potamophylax cingulatus</i>	x
<i>P. latipennis</i>	x
<i>P. nigricornis</i>	x
<i>Goera pilosa</i>	x
<i>Beraea pullata</i>	x
<i>Sericostoma personatum</i>	x

5.2 Status for fuglefaunaen

Det er observert totalt 125 fuglearter innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (tabell 3). Av disse er 58 arter konstateret hekkende, 61 arter er mulig og/eller sannsynlig hekkende innen området og 6 arter forekommer mer eller mindre regelmessig i forbindelse med f eks trekk. Tilsammen 20 av fugleartene som er observert i området, står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). I Garbergsdalen er det observert tilsammen 102 fuglearter, i Roltdalen er det observert 88 fuglearter og i Torsbjørkdalen er det observert 103 fuglearter. Garbergsdalen og Torsbjørkdalen er bedre undersøkt enn Roltdalen.

Tabell 3. Status for fuglefaunaen i Roltdalsområdet. Tabellen er basert på viltkartene for Tydal og Meråker kommuner, Sandvik (1977), Bevanger et al. (1981), Moksnes (1982), Thingstad (1990) og Myklebust (1997). Tegnforklaring: A -ingen indikasjon på hekking, B - mulig hekking, C -sannsynlig hekking og D -konstatert hekking. Kategoriene A-D følger inndelingen som er brukt i Norsk Fugleatlas (Gjershaug et al. 1994). Arter som er markert med * står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a) og er omtalt i kapittel 5.4. Moksnes (1982) har registrert kjerrhauk sp, dette er med stor sannsynlighet myrhauk (Thingstad 1990).

Art	Latinsk navn	Garbergsdalen	Roltdalen	Torsbjørk-dalen
Smålom *	<i>Gavia stellata</i>	D	D	B
Storlom *	<i>G. arctica</i>	D		D
Gråhegre	<i>Ardea cinerea</i>	B	B	B
Sæd-/Kortnebbgås *	<i>Anser fabalis/brachyrhyn.</i>	A		A
Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	A		B
Brunnakke	<i>Anas penelope</i>	B		C
Stokkand	<i>A. platyrhynchos</i>	D	C	C
Stjertand *	<i>A. acuta</i>	B		
Krikkand	<i>A. crecca</i>	D	C	C
Toppand	<i>Aythya fuligula</i>	B	B	B
Bergand *	<i>A. marila</i>	B		B
Ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>			A
Havelle *	<i>Clangula hyemalis</i>			C
Svartand *	<i>Melanitta nigra</i>	C	B	B
Sjøorre *	<i>M. fusca</i>	A		C

Kvinand	<i>Bucephala clangula</i>	C	C	D
Siland	<i>Mergus serrator</i>	D	C	C
Laksand	<i>M. merganser</i>	C	C	C
"Myrhauk" *	<i>Circus cyaneus</i>	B	C	D
Spurvehauk	<i>Accipiter nisus</i>	B	C	D
Hønsehauk *	<i>A. gentilis</i>	B	D	D
Fjellvåk	<i>Buteo lagopus</i>	D	C	D
Kongeørn *	<i>Aquila chrysaetos</i>	B	C	D
Fiskørn *	<i>Pandion haliaetus</i>	A	D	B
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	B	C	C
Dvergfalk	<i>F. columbarius</i>	D	D	D
Jaktfalk *	<i>F. rusticolus</i>	D	D	D
Fjellrype	<i>Lagopus mutus</i>	D	D	D
Lirype	<i>L. lagopus</i>	D	D	D
Storfugl	<i>Tetrao urogallus</i>	D	D	D
Orrfugl	<i>T. tetrix</i>	D	D	D
Jerpe	<i>Bonasa bonasia</i>	B	D	D
Trane *	<i>Grus grus</i>	B	B	D
Tjeld	<i>Haematopus ostralegus</i>	B	D	D
Sandlo	<i>Charadrius hiaticula</i>	B	B	C
Boltit	<i>C. morinellus</i>	B	C	B
Heilo	<i>Pluvialis apricaria</i>	D	D	D
Vipe	<i>Vanellus vanellus</i>	C	C	C
Fjellmyrløper *	<i>Limicola falcinellus</i>	D	C	D
Myrsnipe	<i>Calidris alpina</i>	C	B	A
Fjæreplytt	<i>C. maritima</i>	C	B	C
Temmincksnipe	<i>C. temminckii</i>	D	C	
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	D	D	D
Storspove	<i>Numenius arquata</i>	A	C	C
Småspove	<i>N. phaeopus</i>	D	C	D
Rødstilk	<i>Tringa totanus</i>	D	C	D
Gluttsnipe	<i>T. nebularia</i>	C	C	C
Grønnstilk	<i>T. glareola</i>	C	C	C
Skogsnipe	<i>T. ochropus</i>	B	B	
Strandsnipe	<i>Actitis hypoleucos</i>	C	D	
Rugde	<i>Scolopax rusticola</i>	D	C	C
Dobbeltbekkasin *	<i>Gallinago media</i>	C	D	
Enkeltbekkasin	<i>G. gallinago</i>	D	C	C
Kvartbekkasin *	<i>Lymnocryptes minimus</i>	A	C	
Svømmesnipe	<i>Phalaropus lobatus</i>	D	A	C
Fjelljo	<i>Stercorarius longicaudus</i>	D	D	D
Fiskemåse	<i>Larus canus</i>	D	D	D
Rødnebbterne	<i>Sterna paradisaea</i>	B	B	B
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	B	B	B
Bydue	<i>C. livia var. domestica</i>	B	D	B
Gjøk	<i>Cuculus canorus</i>	D	C	C
Jordugle	<i>Asio flammeus</i>	B	B	A
Hubro *	<i>Bubo bubo</i>	B	C	
Snøugle *	<i>Nyctea scandiaca</i>	A	C	
Haukugle	<i>Surnia ulula</i>	D	C	
Perleugle	<i>Aegolius funereus</i>	B	D	
Tårnseiler	<i>Apus apus</i>	B	B	B
Flaggspeitt	<i>Dendrocopos major</i>	B	B	
Dvergspett *	<i>D. minor</i>	B	B	
Tretåspett	<i>Picoides tridactylus</i>		D	
Sandsvale	<i>Riparia riparia</i>	D		D
Låvesvale	<i>Hirundo rustica</i>			C
Taksvale	<i>Delichon urbica</i>			C
Trepiplerke	<i>Anthus trivialis</i>	C	C	C

Heipiplerke	<i>A. pratensis</i>	D	D	D
Linerle	<i>Motacilla. alba</i>	D	D	D
Gulerle	<i>M. flava</i>	B	B	D
Fossekall	<i>Cinclus cinclus</i>	B	D	D
Gjerdesmeitt	<i>Troglodytes troglodytes</i>		C	
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	C	C	C
Rødstrupe	<i>Eriothacus rubecula</i>	B	D	D
Blåstrupe	<i>Luscinia svecica</i>	D	C	D
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	D	D	D
Busksvett	<i>Saxicola rubetra</i>	B	B	D
Steinskvett	<i>Oenanthe oenanthe</i>	D	C	C
Ringtrost	<i>Turdus torquatus</i>	C	B	B
Svartrost	<i>T. merula</i>	D	C	C
Gråtrost	<i>T. pilaris</i>	D	D	D
Rødviningetrost	<i>T. iliacus</i>	D	D	D
Måltrost	<i>T. philomelos</i>	D	D	D
Gulsanger	<i>Hippolais icterina</i>		B	
Hagesanger	<i>Sylvia borin</i>			B
Tornsanger	<i>S. communis</i>			B
Munk	<i>S. atricapilla</i>	B	C	B
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	C	C	C
Gransanger	<i>P. collybita</i>	B	C	C
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	B	C	C
Svartkvit fluesn.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	B	D	C
Grå fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	D	B	B
Løvmeis	<i>Parus palustris</i>			B
Granmeis	<i>P. montanus</i>	C	C	C
Toppmeis	<i>P. cristatus</i>	B	B	B
Kjøttmeis	<i>P. major</i>			C
Svartmeis	<i>P. ater</i>	C	C	C
Trekryper	<i>Certhia familiaris</i>			C
Varsler	<i>Lanius excubitor</i>	B	D	
Stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	D		D
Lavskrike	<i>Perisoreus infaustus</i>		D	B
Nøtteskrike	<i>Garrulus glandarius</i>		B	A
Skjære	<i>Pica pica</i>	B		C
Krake	<i>Corvus corone</i>	D	D	D
Ravn	<i>C. corax</i>	D	C	D
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>			C
Bokfink	<i>Fringilla coelebs</i>	C	C	C
Bjørkfink	<i>F. montifringilla</i>	D	D	D
Grønnsisik	<i>Carduelis spinus</i>	C	C	C
Gråsisik	<i>C. flammea</i>	C	C	C
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	B	B	C
Konglebit	<i>Pinicola enucleator</i>	A	A	
Grankorsnebb	<i>Loxia curvirostra</i>	B	C	
Furukorsnebb	<i>L. pyopsittacus</i>		C	
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	B		A
Sivspurv	<i>E. schoeniclus</i>	D	C	D
Lappspurv	<i>Calcarius lapponicus</i>	B		C
Snøspurv	<i>Plectrophenax nivalis</i>	C	C	C

5.3 Status for pattedyrfaunaen

Det er observert totalt 27 arter av pattedyr innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat (tabell 4). Av disse har 23 arter mer eller mindre permanent tilhold i området eller deler av området og 4 arter forekommer mer eller mindre regelmessig som streifdyr. Tilsammen 7 av pattedyrtene som er observert i området, står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a).

Tabell 4. Status for faunaen av pattedyr i Roltdalsområdet. Tabellen er basert på utkastet til viltrapport for Selbu kommune, viltkartene for Tydal og Meråker kommuner, Reitan et al. (1982) og Reitan og Jordhøy (1985). Tegnforklaring: x betyr at arten har permanent tilhold i området, s betyr at arten forekommer som streifdyr. Arter som er markert med * står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). Rødlisteartene er omtalt i kapittel 5.4.

Art	Latinsk navn	Garbergs-dalen	Roltdalen	Torsbjørk-dalen	Lødøijas dalføre
Vanlig spissmus	<i>Sorex araneus</i>	x	x	x	x
Dvergspissmus	<i>S. minutus</i>				(x?)
Vannspissmus	<i>Neomys fodiens</i>				x
Nordflaggermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>			x	
Hare	<i>Lepus timidus</i>	x	x	x	x
Ekorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	x		x	
Bever	<i>Castor fiber</i>	s		s	
Markmus	<i>Microtus agrestis</i>	x	x	x	
Fjellrotte	<i>M. oeconomus</i>				x
Klatremus	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x	x	x	x
Gråsidermus	<i>C. rufocanus</i>	x	x	x	x
Lemen	<i>Lemmus lemmus</i>	x	x	x	x
Ulv*	<i>Canis lupus</i>	s	s	s	s
Rødrev	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x
Fjellrev*	<i>Alopex lagopus</i>	x/s	x/s	s	s
Bjørn*	<i>Ursus arctos</i>	s	s	s	s
Røyskatt	<i>Mustela erminea</i>	x	x	x	x
Snømus	<i>M. nivalis</i>	x	x	x	x
Mink	<i>M. vison</i>	x	x	x	
Oter*	<i>Lutra lutra</i>	x		s	
Mår	<i>Martes martes</i>	x	x	x	
Jerv*	<i>Gulo gulo</i>	s	s	s	s
Grevling	<i>Meles meles</i>		x/s		
Gaupe*	<i>Lynx lynx</i>	x	x	x	x
Elg	<i>Alces alces</i>	x	x	x	
Hjort	<i>Cervus elaphus</i>	x	x		
Rådyr	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x

5.4 Truede arter

Truede fuglearter

Innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat, er det observert 20 fuglearter som står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). Av disse er 3 arter oppført som sårbarer (V), 7 arter er sjeldne (R), 3 arter er hensynskrevende (DC) og 7 arter er hensynskrevende og fåtallig (DM) (Størkersen 1996). I tillegg finnes 3 ansvarsarter (A) innenfor området (Størkersen 1992).

Rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a) og den første utgaven av rødlista for Norge (Størkersen 1992) var stort sett sammenfallende med hensyn til klassifisering av enkeltarter, men det var små ulikheter. Hønsehauk (*Accipiter gentilis*) var oppført som usikker (I) i den nasjonale rødlista (Størkersen 1992), men som sårbar (V) i Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). Havelle (*Clangula hyemalis*) var oppført som utilstrekkelig kjent (K) i Norge (Størkersen 1992), men som sjeldne (R) i Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). I den nye rødlista for Norge (Størkersen 1996) er det innført nye kategorier, samtidig som kategoriene I (usikker) og K (utilstrekkelig kjent) er strøket (se kapittel 2.2.4). Av de artene som er observert i Roltdalsområdet er kvartbekkasin (*Lymnocryptes minimus*) strøket fra den nye utgaven av den nasjonale rødlista (Størkersen 1996).

Tabell 5. Tabellen viser nasjonal status og status i Sør-Trøndelag for truede fuglearter som er observert innen det foreslalte verneområdet, og i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat. Inndelingen i kategorier følger Størkersen (1996) og Myklebust (1996a), og er forklart i kapittel 2.2.4. Inndelingen i kategorier i den første utgaven av rødlista for Norge (Størkersen 1992) er angitt i parentes.

Norsk navn	Latinsk navn	Nasjonal status	Status i Sør-Trøndelag
Sæd-/Kortnebbgås	<i>Anser fabali/brachyrhyn.</i>	V (V)	
Snøugle	<i>Nyctea scandiaca</i>	V (R)	R
Hubro	<i>Bubo bubo</i>	V (V)	V
Stjertand	<i>Anas acuta</i>	R (R)	R
Fiskeørn	<i>Pandion haliaetus</i>	R (V)	V
Myrhauk	<i>Circus cyaneus</i>	R (R)	R
Hønsehauk	<i>Accipiter gentilis</i>	R (I)	V
Kongørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	R (V)	V
Jaktfalk	<i>Falco rusticolus</i>	R (V)	V
Kvartbekkasin	<i>Lymnocryptes minimus</i>	(R)	
Storlom	<i>Gavia arctica</i>	DC (K)	K

Smålom	<i>Gavia stellata</i>	DC (K)	K
Dvergspett	<i>Dendrocopos minor</i>	DC (K)	K
Bergand	<i>Aythya affinis</i>	DM (R)	R
Havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	DM (K)	R
Sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	DM (K)	K
Svartand	<i>Melanitta nigra</i>	DM (K)	K
Trane	<i>Grus grus</i>	DM (V)	V
Fjellmyrløper	<i>Limicola falcinellus</i>	DM (V)	V
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago media</i>	DM (V)	V

Kommentarer til artslista:

Mangel på oppdaterte data gjør at det ikke er hensiktsmessig å vurdere dagens bestandsstatus for rødlisteartene innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat. Rødlisteartene presenteres derfor kort med habitat, forekomst og trusselfaktorer. Artene er presentert i samme rekkefølge som i tabell 5.

Sædgås/Kortnebbgås (*Anser fabalis/brachyruncus*)

Sædgås/Kortnebbgås trekker over Trøndelag vår og høst, artene er observert over Garbergsdalen og over Torsbjørkdalen (Thingstad 1990, A. Bretten egen obs.)

Snøugle (*Nyctea scandiaca*)

Habitat: Arten er først og fremst knyttet til vierregionen på høyfjellsvidder, men i Finnmark finnes den også på kysttundra. De beste hekkeområdene finnes i næringsrike myr- og vassdragsområder med moreneavsetninger (Solheim 1994b). Forekomst: Arten er vanligere som hekkekjøp i Nord-Norge enn i Sør-Norge (Gjershaug et al. 1994), men snøuglas vandrekapasitet gjør det svært vanskelig å snakke om en egen norsk bestand. Det foreligger ingen sikre hekkefunn fra Sør-Norge etter 1981 (Solheim 1994b, Størkersen et al. 1995). Arten har gått kraftig tilbake som hekkekjøp i Norge i løpet av vårt århundre (Solheim 1994b). I gode smågnagerår kan det hekke opp mot 50 par i Norge (Gjershaug et al. 1994). Arten er observert ved Stråsjøen-Prestøyen (Moksnes 1982). Trusselfaktorer: Faunakriminalitet (Christensen & Eldøy 1988). Ferdsel og forstyrrelser på hekkeplassene kan ha negativ innvirkning (Christensen & Eldøy 1988).

Hubro (*Bubo bubo*)

Habitat: Arten finnes i trebare områder på kysten og i skogsterreg i innlandet. Terrenget er ofte kupert med bergvegger og bratte lier (Solheim 1994a). Forekomst: Hovedutbredelsen i Norge følger kysten fra Agderfylkene til Nordland fylke. I Sør-Trøndelag har arten sitt tyngdepunkt på kysten, men den finnes også spredt i innlandsommunene. Bestanden i Norge ble av Solheim (1994a) estimert til 1400-2000 par. I Sør-Trøndelag er bestanden estimert til

ca 70 par (Myklebust 1996a). Gjershaug et al. (1994) anser bestandsutviklingen som stabil de siste tyve år. I Selbu og Tydal kommuner er bestanden estimert til 3 par (Myklebust 1996a). Arten er mulig/sannsynlig hekkende i Garbergsdalen og Roltdalen (Thingstad 1990). Trusselkaktorer: Kollisjoner med høyspentmaster eller kortslutning (Christensen & Eldøy 1988, Bevanger & Thingstad 1988, Solheim 1994). Ferdsel og forstyrrelser (Christensen & Eldøy 1988).

Stjertand (*Anas acuta*)

Habitat: Arten foretrekker grunne innsjøer, grunne elver og myrdammer. Den hekker i områder med lavvokst skog eller busk/lyngmark i bjørke- og vierbeltet. Den kan også hekke på fuktige strandenger langs kysten (Jacobsen & Ugelvik 1994a). Forekomst: Arten hekker spredt og fåtallig fra Vest-Agder og nordover til Finnmark. Den tetteste bestanden finnes i Finnmark (Gjershaug et al. 1994). Bestanden i Sør-Trøndelag er estimert til 5-10 par (Myklebust 1996a). Arten er mulig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990). Trusselkaktorer: Drenering, utfylling og forurensning av vann er de største truslene mot arten i Norge (Christensen & Eldøy 1988).

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*)

Habitat: Arten hekker ved store skogsvatn med trebevokste øyer og holmer. Reiret plasseres ofte i toppen av en frittstående furu på en øy, stor myr eller i en åsside (Christensen & Eldøy 1988). Forekomst: Arten har østlig utbredelse i Norge, med tyngdepunktet i de sørøstlige delene (Gjershaug et al. 1994). Den norske bestanden er estimert til 150-200 par. Bestandsutviklingen varierer i forskjellige deler av landet (Nordbakke 1994). I Sør-Trøndelag er arten kjent som hekkefugl i Røros kommune (Hansen 1989). Arten er observert ved Stråsjøen-Prestøyan (Moksnes 1982). Trusselkaktorer: Forsuring av vassdrag (Eriksson et al. 1983, Nordbakke 1994), økt ferdselspress i hekkeområdene (Haga 1980). Miljøgifter har tradisjonelt vært en negativ faktor for arten, men forbruket av f eks. kvikksølv er nå redusert (Christensen & Eldøy 1988).

Myrhauk (*Circus cyaneus*)

Habitat: I Norge er myrhauken knyttet til vierbevokste myr- og heirområder i fjellet, samt åpen fjellskog (Gjershaug 1994b). Forekomst: I Norge hekker den meget spredt i de sentrale delene av Sør-Norge fra Rørosområdet til Hallingdal. Det er også indikasjoner som kan tyde på hekking i Nord-Trøndelag og i indre strøk av Finnmark (Gjershaug 1994b). Bestanden av myrhauk svinger i takt med bestanden av smågnagere. I smågnagerår er den norske bestanden anslått til 50-100 par (Gjershaug 1991), med en varierende bestandsutvikling mellom landsdelene (Gjershaug 1994b). I gode smågnagerår kan arten muligens hekke i Tydal (Bangjord 1986). Arten er observert ved Stråsjøen-Prestøyan (Moksnes 1982). Trusselkaktorer: Faunakriminalitet og ødeleggelse av leveområdene er de største truslene mot arten på europeisk basis (Etheridge 1994). Forstyrrelser i hekketida er også et mulig problem for arten (Christensen & Eldøy 1988).

Hønsehauk (*Accipiter gentilis*)

Habitat: Arten er hovedsakelig knyttet til gammel, hogstmoden naturskog. Hønsehauken jakter både i skogen og i åpne arealer avhengig av næringstilgangen (Bergo 1994). Forekomst: Arten hekker i skogsområder i hele landet. Den er mer vanlig i Sør-Norge enn i Nord-Norge (Gjershaug et al. 1994). Bergo (1992) har estimert den norske bestanden til 2000-2700 par. Det ser ut til at hønsehauken har en negativ bestandsutvikling (Gjershaug et al. 1994). I løpet av de siste 15-20 årene er det registrert 141 benyttede territorier i Sør-Trøndelag. Minst 66 av disse territoriene har vært i bruk på 90-tallet (Sandvik 1995). Bergo (1992) estimerte bestanden i Sør-Trøndelag til 150-180 par, mens Sandvik (1995) mener at bestanden er mindre enn Bergo's estimat. Det ser ut til at arten har dårligere status i innlandskommunene enn i urbane områder og ved kysten (Sandvik 1995). Arten hekker i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981) og er mulig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990). Trusselfaktorer: Intensive driftsformer i skogbruket er den største trusselen mot arten i dag (Tømmeraas 1993). Faunakriminalitet (Myklebust 1996a). Miljøgifter har vært en trussel mot bestanden (Christensen & Eldøy 1988).

Kongørn (*Aquila chrysaetos*)

Habitat: Reirområdet ligger som regel i overgangen mellom skoggrensa og snaufjellet. Arten kan imidlertid også hekke i åpen barskog med stor avstand til snaufjell (Gjershaug 1994a). Forekomst: Den norske bestanden er estimert til 700-1000 par (Gjershaug 1994a). I Sør-Trøndelag er mer enn 50 reirlokaliteter kjent, men noen av disse kan tilhøre samme par. Et fylkesestimat for Sør-Trøndelag på minst 40 hekkende par synes å være rimelig (Myklebust 1996a). I Tydal og Selbu kommuner er det tilsammen 9-12 kjente reirlokaliteter (Myklebust 1996a). Arten hekker i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981) og er mulig/sannsynlig hekkende i hhv. Garbergsdalen og Roltdalen (Thingstad 1990). Trusselfaktorer: De viktigste trusselfaktorene er faunakriminalitet (Holme et al. 1994) og kollisjoner med kraftledninger (Ålbu 1983). Kongørn er spesielt følsom for forstyrrelser i perioden mars til midten av juni (Fremming 1980).

Jaktfalk (*Falco rusticolus*)

Habitat: Arten har sin hovedutbredelse i fjellet og i høyereliggende skog. Hekkeplassene ligger vanligvis i et stup eller i en bratt elvedal (Tømmeraas 1994). Forekomst: I Norge finnes arten fra Sirdalsheiene i sør til Pasvik i nord (Tømmeraas 1994). Den norske bestanden er estimert til 300-500 par, med en antatt stabil utvikling i de siste tiårene (Gjershaug et al. 1994). I Selbu og Tydal kommuner er det kjent tilsammen 7 hekkende par (Myklebust 1996a). I Sør-Norge har det lenge vært dårlig ungeproduksjon og i 1995 var det ingen reproduksjon i Selbu og Tydal (Myklebust 1996a). Arten hekker i Roltdalen og i Garbergsdalen (Thingstad 1990). Trusselfaktorer: Faunakriminalitet (Tømmeraas 1994). Nedgang i rypebestanden kan være en forklaring på den negative utviklingen i bestanden av jaktfalk i Sør-Trøndelag (Tømmeraas 1994). Veianlegg, kraftlinjer og ferdsel har ødelagt mange lokaliteter for jaktfalken (Tømmeraas 1994).

Kvartbekkasin (*Lymnocryptes minimus*)

Habitat: Arten hekker i store fuktige myrområder, gjerne med frodig dvergbjørk- eller vierkratt. Reiret plasseres på tuer i oversvømte områder (Larsen 1994). **Forekomst:** Kvartbekkasinens utbredelse i Norge er mangelfullt kjent, men er i hovedsak begrenset til Finnmark. Bestandsestimatene varierer sterkt, men Atlaskomiteen angir en bestand på 1000-5000 par. Arten er antatt å ha positiv bestandsutvikling (Larsen 1994). Arten er observert i Garbergsalen (Thingstad 1990). **Trusselkilder:** Ingen trusselkilder er oppgitt i tilgjengelig litteratur, men jakt i overvintringsområdene må allikevel antas å ha negativ innvirkning på arten.

Storlom (*Gavia arctica*)

Habitat: Storlommen hekker i store, fiskerike og vegetasjonsfattige vann og innsjøer i skog- og fjellområder. Arten krever torvkanter, torvholmer eller jevne fastmarksbredder langs vannkanten der reiret kan plasseres (Folkestad 1994b). **Forekomst:** Finnes som hekkefugl i alle fylker, med et klart tyngdepunkt i østlige deler (Gjershaug et al. 1994). Det mest pålitelige estimat synes å være 2000-5000 par (Lislevand 1995). Arten har en antatt negativ bestandsutvikling (Gjershaug et al. 1994). Sandvik & Størkersen (1984) estimerte bestanden i Sør-Trøndelag til 150 par. Den er spesielt vanlig i fjellvann i kystnære områder (Myklebust 1996a), og har også en sterk status i de østlige deler av fylket (Gjershaug et al. 1994). Arten hekker i Garbergsalen (Thingstad 1990), i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981), og på Ramsjøen (E. Edvardsen pers.med). **Trussel-faktorer:** Jakt (Folkestad 1994b). Vannstandsreguleringer, ferdsel og forstyrrelser i storlombiotoper har negativ innvirkning (Christensen & Eldøy 1988).

Smålom (*Gavia stellata*)

Habitat: I Norge har smålommen sitt tyngdepunkt på kysten, men finnes også spredt i innlandet. Den velger oftest dammer, tjern og småvann som hekkeplasser. Vannene kan ofte være fisketomme, det viktigste er stabil vannstand og lave torvbredder og vegetasjonskanter. De typiske smålomtjernene kan ligge spredt eller bestå av vannansamlinger på vidstrakte kyst- eller skogsmyrer, eller på fjellplatå ut mot havet (Folkestad 1994a). **Forekomst:** Arten finnes over store deler av landet, men synes å forekomme svært spredt og fåtallig på Østlandet og Sørlandet (Gjershaug et al. 1994). Den norske bestanden er estimert til 2000-5000 par. I Sør-Trøndelag er arten vanlig på kysten. De østre deler av fylket, mellom Nesjøen og Femunden, er imidlertid det største sammenhengende hekkeområdet i fylket (Myklebust 1996a). Arten hekker i Garbergsalen, Roltdalen (Thingstad 1990) og er mulig hekkende i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). **Trusselkilder:** Jakt (Folkestad 1994b). Vassdragsreguleringer, tørrlegging av myrer og tjern for oppdyrkning og skogplanting har ødelagt mange tidligere hekkelokaliteter (Folkestad 1994a). Det er mulig at sammenbruddet i sildebestanden langs kysten har hatt negativ innvirkning på bestanden av smålom (Folkestad 1994a).

Dvergspett (*Dendrocopos minor*)

Habitat: Arten finnes i løvskog med innslag av dødt og døende trevirke (Bekken 1994). Dvergspettens hekkebiotoper er imidlertid ikke ensartede, de kan variere fra gråorsumpskog til barblandingsskoger med stort løvtreinnslag (Myklebust & Rangbru in prep.). Den hekker også i skog dominert av osp og bjørk, og er funnet hekkende i fjellbjørkeskog opp til 1000

moh (Myklebust & Rangbru in prep.). Forekomst: Dvergspetten er påvist hekkende i alle fylker, men forekommer svært spredt og fåtallig over store områder (Bekken 1994, Gjershaug et al. 1994). Den norske bestanden er estimert til 1000-5000 par, og har de siste tiårene hatt en negativ bestandsutvikling i Norge (Gjershaug et al. 1994). I Sør-Trøndelag virker det som om flest hekkefunn er gjort i fjellbjørkeskogen i Oppdal, Rennebu, Røros og Tydal (Gjershaug et al. 1994). Det ser ut som om dvergspetten har sitt tyngdepunkt i indre deler av fylket (Myklebust 1996a). Nåværende kunnskap om arten tilsier en bestand på 50-100 par i Sør-Trøndelag (Myklebust & Rangbru in prep.). Arten er mulig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990) og i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). Trusselfaktorer: Hogst av døde og døende trær og hogst av kantskog og skogholt i kulturlandskapet har hatt negativ innvirkning på arten (Bekken 1994).

Bergand (*Aythya marila*)

Habitat: Berganda hekker i vann i høyreliggende skogsområder og i vierregionen. Den foretrekker grunne, næringsrike vann med innslag av akvatiske planter langs strandbredden (Jacobsen & Ugelvik 1994b). Unntakvis kan berganda også påtrefges som hekkefugl ved enkelte vann i lavlandet (LRSK/ Sør-Trøndelag 1995). Forekomst: I Norge hekker arten spredt og fåtallig fra Agderfylkene og nordover til Finnmark. Bestanden i Norge er estimert til 1000-1500 par. Bestandsutviklingen er antatt å være stabil (Gjershaug et al. 1994). Den tetteste bestanden i Sør-Trøndelag finnes i fjellregionen i Oppdal, Holtålen, Røros og Tydal kommuner. Myklebust (1996a) angir en bestand på 40-60 par i Sør-Trøndelag. Arten er mulig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990) og i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). Trusselfaktorer: Vassdragsreguleringer i hekkeområdene og oljeutsipp i havområder med lokal konsentrasjon av bergender om vinteren (Pihl & Laursen 1994).

Havelle (*Clangula hyemalis*)

Habitat: Arten hekker i fortrinnsvis i ferskvannsdammer over bjørke- og vierbeltet i høyfjellet i Sør-Norge eller på lignende områder i Nord-Norge. Havella er en fjellfugl i Sør-Norge, men er imidlertid regulær på kysten av Finnmark (Båtvik 1994c). Forekomst: Arten er en sparsom hekkefugl i sentrale fjelltrakter i Sør-Norge, med Hardangervidda som sørgrense. Hovedutbredelsen er imidlertid i Nord-Norge med den tetteste bestanden på Finnmarksvidda og i Varanger (Båtvik 1994c, Gjershaug et al. 1994). Den norske bestanden er estimert til 5000-10 000 par, med en antatt stabil bestandsutvikling (Gjershaug et al. 1994). Sandvik & Størkersen (1984) mener arten har gått kraftig tilbake i Norge. Utbredelsen i Sør-Trøndelag har mange likhetstrekk med utbredelsen til bergand, svartand og sjøørre. Det ser ut til at arten forekommer spredt og fåtallig fra Oppdal og østover til Holtålen, Røros og Tydal (Gjershaug et al. 1994). Foreliggende kunnskap tilsier et estimat på 20-30 par i fylket (Myklebust 1996a). Arten er sannsynlig hekkende i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). Trussel-faktorer: Havella er sannsynligvis en av de artene som er mest utsatt for oljeutsipp (Christensen & Eldøy 1988, Båtvik 1994c). Utsetting av fisk i fjellvatn kan føre til reduksjon i næringsgrunnlaget for havelleungene (Christensen & Eldøy 1988).

Sjørre (*Melanitta fusca*)

Habitat: Arten foretrekker høyeliggende vann i bjørke- og vierregionen. Vinterstid er den kystbundet (Båtvik 1994a). **Forekomst:** Arten har en noe østlig utbredelse i Sør-Norge, med et tyngdepunkt i Oppland, Hedmark og Sør-Trøndelag. Den hekker spredt i indre og ytre deler av Nord-Norge. Den norske bestanden er estimert til 500-1500 par, med en antatt stabil bestandsutvikling (Gjershaug et al. 1994). I Sør-Trøndelag har arten et sammenhengende utbredelsesområde fra Oppdal og østover til Holtålen, Røros og Tydal. Bestanden i Sør-Trøndelag er estimert til 20-30 par. Arten ser ut til å være mer fåtallig som hekkefugl i Sør-Trøndelag enn bergand og svartand (Myklebust 1996a). Arten er observert i Garbergsdalen (Thingstad 1990) og er sannsynlig hekkende i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). **Trusselfaktorer:** Oljesøl i områder med store konsentrasjoner av arten vinterstid er nok den største trussel mot arten. Vassdragsreguleringer og økt menneskelig ferdsel er negative faktorer i hekkeområdene (Sandvik & Størkersen 1984).

Svartand (*Melanitta nigra*)

Habitat: Svartanda forekommer ved fjellvatn i bjørke- og vierregionen, ofte også under tregrensa og unntaksvis helt ute ved kysten. Den trives godt både over og under barskoggrensen, men er mest tallrik i bjørkebeltet (Båtvik 1994b). **Forekomst:** Arten er mer tallrik og utbredt som hekkefugl i Norge enn sjørre. Svartanda synes å ha sitt nasjonale tyngdepunkt i Agderfylkene, Oppland og Trøndelagsfylkene, men finnes også spredt i Nord-Norge. Den norske bestanden er estimert til 1000-5000 par, med en antatt stabil bestandsutvikling (Gjershaug et al. 1994). Hovedutbredelsen i Sør-Trøndelag strekker seg fra Oppdal i vest og østover til Holtålen, Røros og Tydal. Den foreliggende kunnskap om arten tilsier et estimat på 40-60 par i fylket (Myklebust 1996a). Arten er sannsynlig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990) og er sannsynlig hekkende i Roltdalen (Thingstad 1990) og i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). **Trusselfaktorer:** I likhet med sjørre er svartanda meget sårbar for oljesøl, da den vinterstid er koncentrert i Nordsjøen og i Østersjøen. Vassdragsreguleringer er den største trussel mot arten i hekkeområdene (Sandvik & Størkersen 1984, Christensen & Eldøy 1988).

Trane (*Grus grus*)

Habitat: Hekker fortrinnsvis på store myrer i høyeliggende barskoger og i bjørkeregionen (Gjershaug et al. 1994). **Forekomst:** Trane har hovedutbredelse på Østlandet og i Trøndelag. Den norske bestanden er estimert til 500-750 par (Bye & Sandvik 1995). Bestanden i Norge antas å ha økt noe i de senere år (Folkestad 1991), det samme er tilfelle i Sør-Trøndelag (Bye & Sandvik 1995). Bestanden i Sør-Trøndelag er estimert til 130-170 par, med et klart tyngdepunkt i innlandskommunene (Myklebust 1996a). Arten hekker i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981) og er mulig hekkende i Garbergsdalen og i Roltdalen (Thingstad 1990). **Trusselfaktorer:** Fersel og forstyrrelser (Bye & Sandvik 1995), myrgrøfting og skoggreisning (Christensen & Eldøy 1988) og kraftutbygging. Arten er også sterkt utsatt for kollisjon med kraftlinjer (Bevanger & Thingstad 1988).

Fjellmyrløper (*Limicola falcinellus*)

Habitat: Arten foretrekker store, våte, delvis oversvømte grasmyrer eller svartmyrer med gyngebunn (Haftorn 1971). Forekomst: I Sør-Trøndelag er hekking konstatert eller sannsynlig i Røros, Holtålen, Tydal og Selbu kommuner. Et grovt bestandsestimat for Sør-Trøndelag på 30 par er gitt av Myklebust (1996a). Bestandsutvikling i Norge og i Sør-Trøndelag er vanskelig å vurdere på grunn av manglende kunnskap om arten, men bestandsutviklingen er vurdert som stabil av Kålås & Byrkjedal (1981). Arten hekker i Garbergsdalen (Thingstad 1990) og i Torsbjørkdalen (Bevanger et al. 1981). Trusselfaktorer: Kraftutbygging og neddemming er trolig de mest negative faktorene for arten i Norge (Bangjord 1994).

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*)

Habitat: Dobbeltbekkasin finnes på fuktige steder i bjørke- og vierregionen, arten foretrekker rikmyr og rike vierkratt. Utbredelsen viser samsvar med forekomst av rik berggrunn. Tidligere fantes den også i lavlandet i Norge (Løfaldli 1994). Forekomst: Størsteparten av den norske bestanden finnes i sentrale deler av Sør-Norge og i Trøndelag. Den norske bestanden er estimert til 5000 -15000 individer. Spillplasser er kjent fra Oppdal, Meldal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Selbu. Et grovt estimat basert på kjente spillplasser tilsier en bestand på minst 500 individer i Sør-Trøndelag. Tar man hensyn til arealdata for egnede habitattyper, blir estimatet vesentlig høyere (Myklebust 1996a). Arten hekker i Roltdalen og er sannsynlig hekkende i Garbergsdalen (Thingstad 1990). Trusselfaktorer: Intensivt jordbruk med ødeleggelse av hekkebiotoper (Løfaldli 1994).

Ansvarsarter av fugl

Ansvarsarter er arter Norge har et særlig forvaltningsansvar for på grunn av at store deler av bestanden under året oppholder seg i Norge (Størkersen 1992). Den norske lista over ansvarsarter omfatter 15 arter hvor Norge har mer enn 25 % av den europeiske bestanden (Størkersen 1992). Av de norske ansvarsartene er siland (*Mergus serrator*), boltit (*Charadrius morinellus*) og snøspurv (*Plectrophenax nivalis*) registrert i Roltdalsområdet.

Truede pattedyrarter

Innen det foreslårte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat er det observert tilsammen 7 arter av pattedyr som står på de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996) og på rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996a). Av disse er en art oppført som direkte truet (E), to arter er sårbare (V), en art er sjeldent (R) og to arter er hensynskrevende og fåtallig (DM) (Størkersen 1996). Nordflaggermus (*Eptesicus nilssonii*) var av Størkersen (1992) oppført som utilstrekkelig kjent (K), arten er strøket fra den nye utgaven av den nasjonale rødlista (Størkersen 1996).

Tabell 6. Tabellen viser nasjonal status og status i Sør-Trøndelag for truede pattedyraarter som er observert innen det foreslalte verneområdet, og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Inndelingen i kategorier følger Størkersen (1996) og Myklebust (1996a), og er forklart i kapittel 2.2.4. Inndelingen i kategorier i den første utgaven av rødlista for Norge (Størkersen 1992) er angitt i parentes.

Norsk navn	Latinsk navn	Nasjonal status	Status i Sør-Trøndelag
Ulv	<i>Canis lupus</i>	E (E)	Ex
Fjellrev	<i>Alopex lagopus</i>	V (I)	V
Bjørn	<i>Ursus arctos</i>	V (V)	Ex
Jerv	<i>Gulo gulo</i>	R (V)	V
Oter	<i>Lutra lutra</i>	DM (V)	A
Gaupe	<i>Lynx lynx</i>	DM (K)	R
Nordflaggermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	(K)	K

Kommentarer til artslista:

Mangel på data gjør at det ikke er mulig å vurdere dagens bestandsstatus for rødlisteartene i det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Rødlisteartene presenteres derfor med habitat, forekomst nasjonalt og i Sør-Trøndelag og med trusselfaktorer. Forekomst i Roltdalsområdet er angitt for de artene hvor tilgjengelig informasjon gjør at dette er mulig. Artene er presentert i samme rekkefølge som i tabell 6.

Ulv (*Canis lupus*)

Habitat: Ulven finnes i mange forskjellige habitater. En mosaikk av skog og åpne partier ser ut til å gi ulven de beste livsvilkårene. På grunn av jakt har arten sine restbestander i skogsområder eller andre områder der tett vegetasjon dominerer landskapsbildet (Wabakken 1990). I Norge har de siste dyra permanent tilhold i barskogsområder i Hedmark (Myklebust 1996a). Forekomst: Finland har den største bestanden i Fennoskandia med 50-200 individer. Vinterbestanden i Norge og Sverige ble i 1996 anslått til minst 30 individer (Direktoratet for naturforvaltning 1996). Det er rapportert om streifdyr i Roltdalsområdet. Trusselfaktorer: I midten av forrige århundre fantes det fortsatt ulv i store deler av Norge (Wabakken 1990). På grunn av intens jakt på slutten av forrige århundre var ulvens utbredelse i Norge rundt århundreskiftet begrenset til grensetraktene mot Sverige og Finland. Avskytningen fortsatte fram til fredningen i 1973. Etter fredningen har ulovlig avskytning vært et problem (Myklebust 1996a).

Fjellrev (*Alopex lagopus*)

Habitat: Fjellreven lever i fjellområder over tregrensen på steder med rik plantekonst. Den finnes også i arktiske strøk, og den er påtruffet på drivisen ved Nordpolen. Fjellrevbestanden svinger i takt med smågnagerbestanden (Østbye & Pedersen 1990). Forekomst: I Norge er fjellreven utbredt fra kyststrøkene i Finnmark sørover til Hardangervidda. Fjellrevbestanden i Sør-Norge er hovedsakelig begrenset til Dovre og Sylane. Arten forekommer sporadisk i Roltdalsområdet. Trusselkilder: Fjellreven ble fredet i 1930. Fredningen har ikke medført økning i fjellrevbestanden, noe som må tilskrives andre trusselkilder enn jakt. Økt konkurranse med rødrev, klimaforandringer, mindre åtsler p.g.a. mindre bestander av ulv og jerv, ferdsel i hiområdene og reveskabb er faktorer som kan bidra til å forklare bestandsutviklingen hos fjellrev. Individer som patruljerer jernbanelinjer, blir av og til påkjørt (Østbye & Pedersen 1990).

Bjørn (*Ursus arctos*)

Habitat: Bjørnen nåværende utbredelsesområde er den nordlige, tempererte barskogssonen (Sørensen 1990). Forekomst: Bjørnebestanden i Norge tilhører den skandinaviske bjørnebestanden, som har sine reproduksjonsområder i Sverige (Swenson et al. 1994). Unntaket er bjørnebestanden i Finnmark som er felles med Russland og Finland. Bjørnebestanden i Skandinavia var i 1996 beregnet til 800-1300 individer. Bjørnebestanden i Norge var i 1996 beregnet til 26-55 individer, hvorav 8-12 individer oppholdt seg i Midt-Norge (Direktoratet for Naturforvaltning 1996). Viktige bjørneområder i Norge er Pasvik og Anarjokka i Finnmark, indre Troms, Lierne i Nord-Trøndelag og Engerdal og Trysil i Hedmark (Sørensen 1990). Bjørn er hovedsakelig aktiv i østlige deler av Sør-Trøndelag: Selbu, Tydal, Midtre Gauldal, Holtålen og Røros. I Sør-Trøndelag er det gjort sikre observasjoner av bjørn både i 1994 og 1995. I Roltdalsområdet er det rapportert om streifdyr. Trusselkilder: Rundt 1850 var den skandinaviske bjørnestammen på 4000-5000 individer, og 65 % av stammen hadde tilhold i Norge (Swenson et al. 1994). Tilbakegangen i bjørnebestanden er trolig forårsaket av jakt som følge av innføringen av skuddpremie i 1845 (Swenson et al. 1994). Innskrenking i og fragmentering av bjørnens leveområder har også vært en medvirkende faktor til bjørnens tilbakegang (Myklebust 1996a).

Jerv (*Gulo gulo*)

Habitat: Jervens hovedutbredelsesområde er de nordlige barskogene, med tilgrensende tundra og høyfjell (Røskaft 1990). Forekomst: Arten finnes nesten sammenhengende langs svenskegrensa fra Finnmarksvidda i nord til Femundstraktene i sør (Røskaft 1990). Bestanden av jerv i Norge var i 1996 antatt å være på ca. 190 individer (Direktoratet for Naturforvaltning 1996). Bestanden av jerv i Femund-Sylane er delt mellom Sør-Trøndelag, Hedmark og Sverige. I Roltdalsområdet er det rapportert om streifdyr. Trusselkilder: Jerven opptrer som predator på sau og rein. I 1845 ble det innført skuddpremie på jerv. I Norge fortsatte avskytingen fram til fredningen i 1973. I enkelte landsdeler drives det fortsatt ulovlig jakt på jerv (Røskaft 1990).

Oter (*Lutra lutra*)

Habitat: De tetteste bestandene av oter finnes langs steinstrender ved saltvann (Heggberget 1990). Oteren finnes også langs vassdrag fra kysten og helt opp i høyfjellet. Forekomst: Oter har jevn utbredelse fra Nord-Norge og sørover til Nordmøre. Videre sørover langs Vestlandskysten er utbredelsen oppstykket, og arten ser ut til å mangle helt i enkelte områder. På Sørlandet og Østlandet er det langt mellom forekomstene, både på kysten og i innlandet. På kysten av Sør-Trøndelag er oter relativt tallrik. Oter finnes også i indre strøk av fylket, men bestanden er mindre enn på kysten. Oter har tilhold i Garbergselva og i Torsbjørka. Trusselfaktorer: Tidligere ble det drevet jakt på oter, og det antas at dette hadde en kraftig desimerende effekt på bestanden. Oter er utsatt for drukning i garn og torskeruser, og en del individer blir påkjørt. Vassdragsreguleringer og økt ferdsel virker også negativt inn på arten (Heggberget 1990).

Gaupe (*Lynx lynx*)

Habitat: Gaupe er vanlig i fjellrikt, bratt og ulendt lende med gammel og høyvokst granskog. Arten kan også påtrefges i høyfjellet (Kvam 1990). Forekomst: Nordland og Nord-Trøndelag har de største bestandene i Norge i dag, men det finnes faste bestander over det meste av Østlandet og Sørlandet, og helt nord til Finnmark (Kvam 1990). Gaupebestanden i Norge var i 1996 beregnet til ca 600 individer (Direktoratet for Naturforvaltning 1996). Gaupe har fast tilhold i Roltdalen, Garbergsdalen og Torsbjørkdalen. Gaupas trekkveier innen den delen av det foreslalte verneområdet som ligger i Meråker kommune er vist på viltkartet for Meråker kommune. Trusselfaktorer: Jakt har tradisjonelt vært den største trusselfaktoren (Kvam 1990).

Nordflaggermus (*Eptesicus nilssoni*)

Habitat: Nordflaggermus finnes i skogstereng, i kulturlandskap, og i hager og parker (Solheim 1990). Forekomst: Nordflaggermus er den vanligste flaggermusarten de fleste steder i Norge. I Sør-Norge er den utbredt opp til tregrensen. Arten er funnet i Trondheim, Tydal, Selbu, Melhus, Skaun, Orkdal, Hemne, Snillfjord, Midtre Gauldal og Holtålen kommuner (Gjerde 1995). Trusselfaktorer: Restaurering, desinfisering og sanering av gamle bygninger, bruk av impregnering i byggematerialer og hogst av hule trær er negative faktorer for arten (Pfaff & Bengtson 1995).

5.5 Andre spesielle arter

Flere arter av sjeldne hekkefugler i Sør-Trøndelag fylke (<100 par) omfattes ikke av de nasjonale rødlistene (Størkersen 1992, Størkersen 1996). Disse artene har i stor grad en tilfredsstillende status i Norge og opptrer som sjeldne hekkefugler i Sør-Trøndelag fordi fylket er i utkanten av deres utbredelsesområder. Fylkesestimatene er basert på foreliggende kunnskap (Gjershaug et al. 1994, LRSK/Sør-Trøndelag 1995, Størkersen 1987), og bør betraktes som omtrentlige (Myklebust 1996a). Flere av disse artene er observert innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat, enten i forbindelse med hekking eller på trekk.

Tabell 7. Tabellen viser hvilke arter av sjeldne hekkefugler i Sør-Trøndelag som er observert innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Antall hekkende par i Sør-Trøndelag fylke er angitt, tallene er hentet fra rapporten "Trua arter i Sør-Trøndelag" (Myklebust 1996a).

Norsk navn	Latinsk navn	Fylkesestimat
Temmincksnipe	<i>Calidris temminckii</i>	50-70 par
Fjærreplytt	<i>C. maritima</i>	50-70 par
Fjelljo	<i>Stercorarius longicaudus</i>	10-50 par
Haukugle	<i>Surnia ulula</i>	10-100 par
Flaggspett	<i>Dendrocopos major</i>	40-60 par
Varsler	<i>Lanius excubitor</i>	30-50 par

6 VERDIFULLE NATUROMRÅDER

Utvelgelsen av verdifulle naturområder er gjort ved å sammenstille viltkart og viltrapporter fra de berørte kommunene, vegetasjonskart som er utarbeidet innen Roltdalsområdet og artikler og rapporter vedrørende flora og fauna i Roltdalsområdet. De verdifulle naturområdene innen det foreslalte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat er delt inn i kvartærgeologisk-, botanisk- og zoologisk verdifulle områder.

Rovfuglobservasjoner og hekkeregistreringer er også lagt til grunn for utvelgelsen av verdifulle områder, men enkeltlokalitetene er ikke omtalt eller kartfestet. Store deler av Roltdalsområdet er meget gode lirype og fjellrypeområder. Disse områdene er ikke omtalt da rypeområder ikke er vesentlig ved utvelgelsen av verdifulle naturområder.

De utvalgte områdene innen det foreslalte verneområdet og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat har veldokumenterte naturfaglige verdier, men store deler av Roltdalsområdet er ikke- eller mangelfullt undersøkt. *Det må derfor presiseres at det sannsynligvis er store naturfaglige verdier også i områder som ikke er omtalt.*

De verdifulle naturområdene er klassifisert etter grad av verdi:

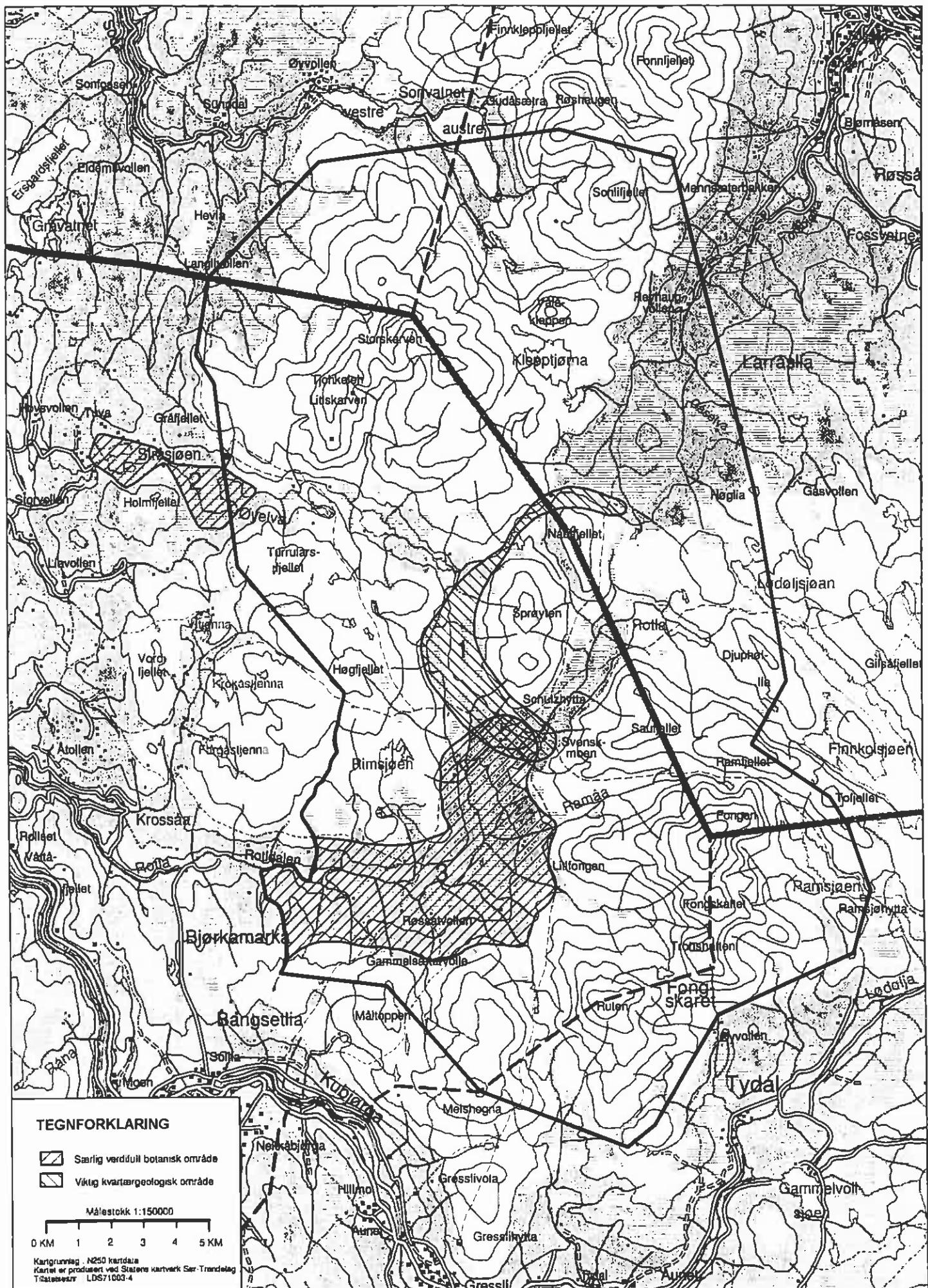
- 1) særlig verdifulle områder, av regional eller nasjonal verdi
- 2) viktige områder, av lokal verdi

Kriterier som ligger til grunn for klassifisering og verdivurdering er: kontinuitet, representativitet, særpreg, sjeldenhetsgrad, funksjon, produktivitet, mangfold, inngrep/påvirkning og helhetlig landskap. Andre kriterier som også vektlegges er blant annet: forskningsverdi, pedagogisk verdi, estetisk verdi, referanseverdi og størrelse. Ulike kriterier vil vektlegges etter hvilke naturtyper det er snakk om.

Ved verdi- og vernevurdering av områder med hensyn til flora og fauna, er det hovedsakelig tre kriterier som ligger til grunn for å prioritere et område som særlig verdifullt:

- Området er en viktig biotop for flere viltarter, dvs. spesielt artsrike områder.
- Området er en viktig biotop for en eller flere sjeldne eller truede arter.
- Området er nøkkelområde for en eller flere arter, f. eks. våtmarksområder.

Figur 4. Kartet (side 41) viser særlig verdifulle botaniske områder og viktige kvartærgeologiske områder innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat.

6.1 Kvartærgelogisk verdifulle naturområder

6.1.1 Viktige områder (av lokal verdi)

1. Området Nautfjellet-Fagermoa-Svenskmoen (figur 4)

Beliggenhet: Kartblad 1721 III, NQ 32-35 15-16 og kartblad 1721 IV, NQ 32-35 16-19. **Beskrivelse:** Området Nautfjellet-Fagermoa-Svenskmoen har kvartære avsetninger som spor etter en strandlinje, terasser, en esker og en endemorene. (Sollid & Sørbel 1981). **Vurdering:** Området er vurdert å ha lokal verdi. Dette er i overensstemmelse med Sollid og Sørbel s vurdering (1981) som også ga området lokal verdi. **Kilder:** Sollid og Sørbel (1981), Direktoratet for statens skoger (1987), Haugen (1993).

6.2 Botanisk verdifulle områder

6.2.1 Særlig verdifulle områder (av nasjonal eller regional verdi)

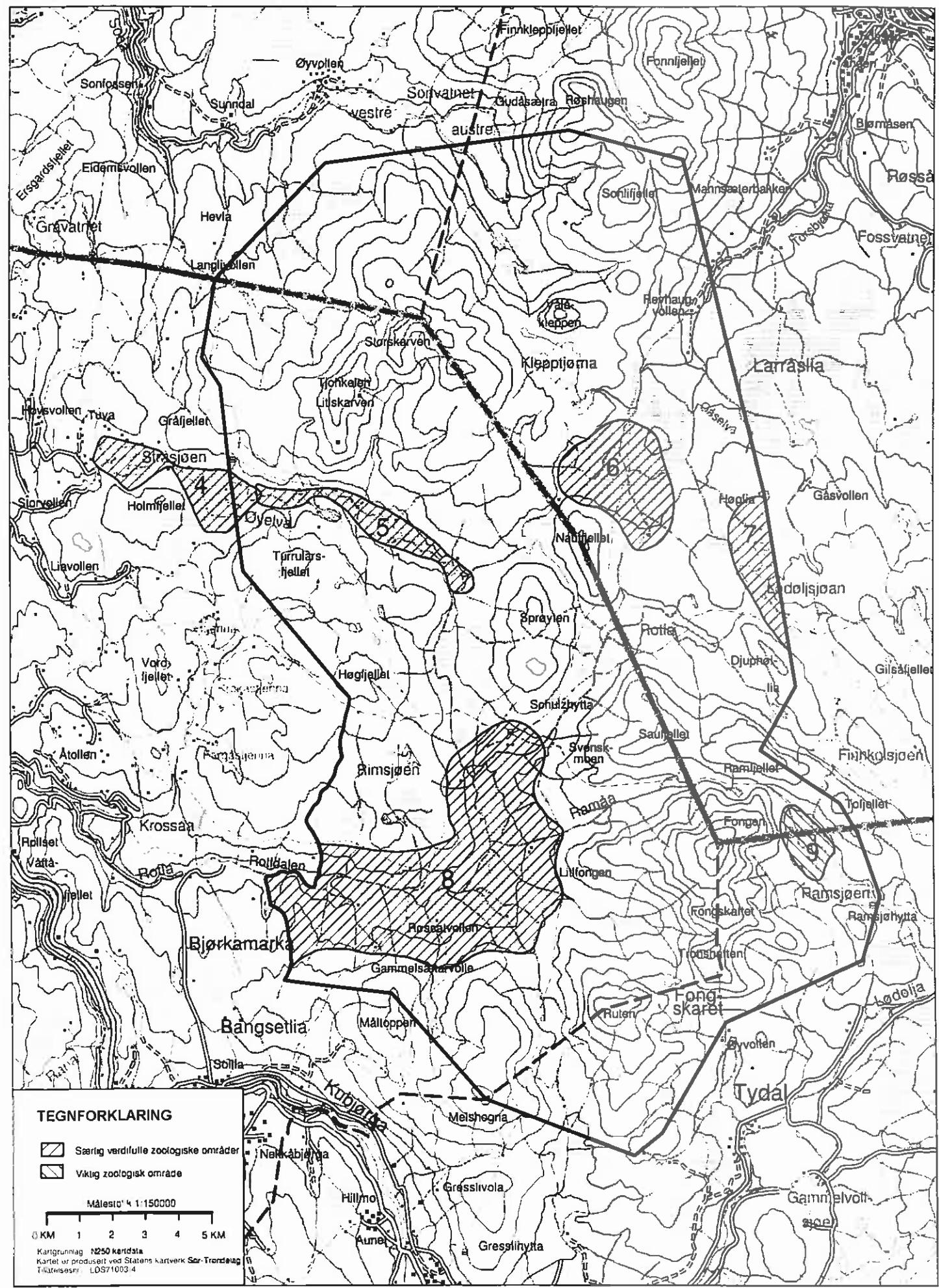
2. Stråsjøen-Prestøyen naturreservat (figur 4)

Beliggenhet: Kartblad 1721 IV, NQ 13-19 17-21. **Beskrivelse:** Området ved Stråsjøen har stor veksling i vegetasjonstypene, og variert vegetasjon. De vestligste delene av området er dominert av rike vegetasjonstyper og variert vegetasjon, her inngår arter som gullmyrklegg, gulsildre, blåsprett, hårstarr, gulstarr osv. Prestøyen er dominert av mer trivuelle vegetasjonstyper og mindre variert vegetasjon, men med innslag av mer krevende arter. Rødlisteartene kvitkurle, blodmarihand, engmarihand og lappmarihand er funnet i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat. **Vurdering:** Stråsjøen-Prestøyen naturreservat er vurdert å ha regional verdi. **Kilder:** Moen og Kjelvik (1981), Moen (1983).

3. Roltdalen (figur 4)

Beliggenhet: Kartblad 1721 III, NQ 18-32 04-13. **Beskrivelse:** Alle de vegetasjonstypene man kan forvente å finne i forhold til beliggenhet, høyde over havet og klima er representert i Roltdalen. Området er lite berørt av tyngre tekniske inngrep. De rikeste vegetasjonstypene og den mest varierte floraen finnes i nedre del av dalen. Skogstarr har sin eneste kjente lokalitet øst for Trondheimsfjorden i Roltdalen. Rødlisteartene kvitkurle, engmarihand og lappmarihand er funnet i Roltdalen. **Vurdering:** Roltdalen er vurdert å ha nasjonal/regional verdi. **Kilder:** Moen og Kjelvik (1981), Moen (1983), Aune (1984), Singsaas (1990).

Figur 5. Kartet (side 43) viser særlig verdifulle zoologiske områder og viktige zoologiske områder innen det foreslalte verneområdet og i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat.

6.3 Zoologisk verdifulle områder

6.3.1 Særlig verdifulle områder (av nasjonal eller regional verdi)

4. Stråsjøen-Prestøyen naturreservat (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 IV, NQ 13-19 17-21. **Beskrivelse:** Stråsjøen-Prestøyen naturreservat er særlig rikt på vannfugler som ender og vadere. Området er kjent som hekkelokalitet for rødlisterarter som stjertand, bergand, fjellmyrløper og svartand. Arter med begrenset utbredelse i Trøndelag som temmincksnipe, fjæreplytt og fjelljo hekker også i området. Rødlisterarter som fiskeørn, hønsehauk, kongeørn, myrhauk, jaktfalk og trane er registrert i området. Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og området ved Kvernfallvatna er også viktig som trekkvei for elg mellom Selbu og Meråker. **Vurdering:** Stråsjøen-Prestøyen naturreservat innehar store ornitologiske kvaliteter og er blant de viktigste våtmarksområdene i fjellregionen i Sør-Trøndelag. Området er derfor vurdert å ha nasjonal verdi. *Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og området ved Kvernfallvatna må sees i sammenheng da de representerer to forskjellige våtmarkstyper innen samme vassdrag. Sammen skaper de en variasjon innen Garbergelvas nedslagsfelt som sterkt bidrar til den høye verneverdien.* **Kilder:** Moksnes (1982), Reitan et al. 1982, Thingstad (1990), Myklebust (1997), utkast til viltkart og viltrapport for Selbu kommune (1997).

5. Store Kvernfallvatn og Lille Kvernfallvatn (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 IV, NQ 18-25 16-20. **Beskrivelse:** Kvernfallvatna er hekkelokalitet for rødlisterarter som storlom, svartand og dobbeltbekkasin i tillegg til arter som temmincksnipe, fjæreplytt og fjelljo. Rødlisterarter som kongeørn, og jaktfalk forekommer jevnlig i området. **Vurdering:** Området ved Kvernfallvatna innehar store ornitologiske kvaliteter. *Isolert sett er dette området derfor vurdert å ha regional verdi men området ved Kvernfallvatna må sees i sammenheng med Stråsjøen-Prestøyen naturreservat da de representerer to forskjellige våtmarkstyper innen samme vassdrag. Sammen skaper de en variasjon innen Garbergelvas nedslagsfelt som bidrar sterkt til den høye ornitologiske verneverdien. Sett under ett har Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og området ved Kvernfallvatna nasjonal verdi.* **Kilder:** Moksnes (1982), Reitan et al. 1982, Thingstad (1990), utkast til viltkart og viltrapport for Selbu kommune (1997).

6. Indre del av Torsbjørkdalen (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 IV, NQ 27-31 18-21. **Beskrivelse:** Indre del av Torsbjørkdalen er særlig viktig som hekkelokalitet for ender og vadere. Rødlisterarter som storlom, havelle, trane og fjellmyrløper hekker i området, sammen med ansvarsarter som boltit og snøspurv. Andre rødlisterarter som smålom, bergand, havelle, sjørørre, svartand, kongeørn og jaktfalk forekommer jevnlig i området. Området er også hekkelokalitet for arter som fjæreplytt og fjelljo. Indre del av Torsbjørkdalen er også viktig som trekkvei for elg og gaupe. **Vurdering:** Indre del av Torsbjørkdalen er vurdert å ha regional verdi. **Kilder:** Moksnes (1982), Reitan og Jordhøy (1985), Thingstad (1990), viltkart for Meråker kommune (?), A. Bretten egen.obs.

7. Lødølsjøen (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 III, NQ 32-35 15-16 og kartblad 1721 IV, NQ 32-35 16-19. **Beskrivelse:** Området ved Lødølsjøen er særlig viktig som hekkelokalitet for ender og vadere. Rødlisterarter som svartand, bergand og havelle hekker i området. Temmincksnipe,

fjærelytt og fjelljo hekker også ved Lødølsjøen. Kongeørn, fjellvåk og jaktfalk forekommer også i området. Lødølsjøen ligger i skjæringspunktet for elgens trekkveier mellom Meråker kommune og Tydal kommune. **Vurdering:** Lødølsjøen er vurdert å ha regional verdi ut fra ornitologiske kriterier. **Kilder:** Moksnes (1982), Thingstad (1990) og viltkart for Meråker kommune.

8. Roltdalen (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 III, NQ 18-32 04-16. **Beskrivelse:** Fugle- og pattedyrfaunaen i Roltdalen er dominert av arter som er knyttet til bar- og fjellbjørkeskog, men området har også innslag av arter med alpin utbredelse og typiske våtmarksarter. Roltdalen er hekkelokalitet for rødlisterarter som smålom, svartand, kongeørn, jaktfalk, trane, dobbeltbekkasin, og hubro. Området er også hekkelokalitet for ansvarsarter som boltit og snøspurv. Arter med begrenset utbredelse i Sør-Trøndelag som fjelljo, fjærelytt, haukugle, flaggspett og varsler hekker i området eller er sannsynlig hekkende i området. Roltdalen er viktig som trekkvei for elg og gaupe mellom Selbu/Tydal og Meråker. **Vurdering:** Roltdalen er vurdert å ha nasjonal/regional verdi. *Området må sees som en helhet, det er ingen spesielle enkeltlokaliteter i Roltdalen som skiller seg ut.* **Kilder:** Moksnes 1982, Reitan et al. 1982, Thingstad 1990, Viltkart for Meråker kommune, utkast til viltkart og viltrapport for Selbu kommune (1997).

6.3.2 Viktige områder (av lokal verdi)

9. Ramsjøen (figur 5)

Beliggenhet: Kartblad 1721 II og kartblad 1721 III, NQ 34-36 07-10. **Beskrivelse:** Området er hekkeplass for storlom og vadere. **Vurdering:** Ramsjøen er vurdert å ha lokal verdi ut fra ornitologiske kriterier. **Kilder:** Viltkart og viltrapport for Tydal kommune (1996).

7 LITTERATUR OG KILDEMATERIALE

7.1 Litteratur

Aune, E.I. 1984. Skogbotaniske undersøkelser i Rotldalen, Selbu 1984. *Notat til Fylkesmannens miljøvernavdeling i Sør-Trøndelag. 12 s.*

Bangjord, G. 1986. Myrhauken i Trøndelag. *Trøndersk Natur* 13: 44-49.

Bangjord, G. 1994. Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*. S. 188 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Bekken, J. 1994. Dvergspett *Dendrocopos minor*. S. 308 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Bergo, G. 1992. Bestandsstørrelse, reirhabitat og reproduksjonsbiologi hjå hønsehauk. *Fylkesmannen i Hordaland. Miljøvernnavdelinga. Rapport nr. 5/92.*

Bergo, G. 1994. Hønsehauk *Accipiter gentilis*. S. 116 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Bevanger, K. & Thingstad, P.G. 1988. Forholdet fugl-konstruksjoner for overføring av elektrisk energi. *Økoforsk utredning 1988:1.*

Bongard, T., Arnekleiv, J.V. & Solem, J. 1990. Bunndyr og fisk i Rotla før og etter regulering. I. Situasjonen før regulering. *Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Rapport Zoologisk Serie 1990 7: 1-30.*

Burton, M. 1993. The Magna illustrated guide to mammals of Britain and Europe. *Magna Books, Leicester. 256 s.*

Bye, F.M. & Sandvik, J. 1995. Tranebestandens utvikling og status i Norge. NOF rapport 1-1995.

Båtvik, S. 1994a. Sjøorre *Melanitta fusca*. S. 96 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Båtvik, S. 1994b. Svartand *Melanitta nigra*. S. 96 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Båtvik, S. 1994c. Havelle *Clangula hyemalis*. S. 94 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Christensen, H. & Eldøy, S. 1988. Truede virveldyr i Norge. *DN-Rapport 1988-2: 1-99*.

Etheridge, B. 1994. Hen Harrier *Circus cyaneus*. S. 162-163 i : Tucker, G.M. & Heath, M.F. (ed). Birds in Europe: their conservation status. *Bird Life Conservation Series No. 3. Bird Life International, Cambridge, U.K.*

Folkestad, A.O. 1991. Traner og rikser. S. 65-82 i: Hogstad, O. (red.). *Norges Dyr. Fuglene* 2. J.W. Cappelens forlag, Oslo.

Folkestad, A.O. 1994 a. Smålom *Gavia stellata*. S. 30 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Folkestad, A.O. 1994 a. Storlom *Gavia arctica*. S. 32 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

.

Fremming, O.R. 1980. Kongeørn i Norge. *Viltrapport 12*. 63 s.

Fremstad, E. og Elven, R. (red.) 1991. Enheter for vegetasjonskartlegging i Norge. NINA Utredning 28: 1

Gjerde, L. 1995. Notes on the distribution of bats (Chiroptera) in Sør-Trøndelag County, Norway. *NØBI Report 22*.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. *DN-rapport 1995-6: 1-39*

Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Pressemelding. Nye bestandstall for rovvilt. 2 s.

Direktoratet for statens skoger. 1986. Arealplan for statens eiendommer i Selbu kommune. *Rapport. 65* s.

Dolmen, D. 1990. Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser av Verneplan IV-vassdrag i Trøndelag i 1990. *Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Rapport Zoologisk Serie 1990-6: 1-72*.

Elven, R. 1996. Rødliste over karplanter i Sør-Trøndelag. *Notat til Norsk Ornitoligisk Forening. 9* s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1987. Atlasprosjektet i Sør-Trøndelag. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernavdelingen. 1987-1.* 62 s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1990. Elgmerkingsprosjektet i Selbu og Tydal. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernavdelingen. 1990-10.* 37 s.

Gjershaug, J.O. 1991. Rovfugler. S. 185-191 i: Hogstad, O. (red.). Norges Dyr. *Fuglene 1*. Cappelen, Oslo.

Gjershaug, J.O. 1994 a. Kongeørn *Aquila chrysaetos*. S. 124 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Gjershaug, J.O. 1994 b. Myrhauk *Circus cyaneus*. S. 114 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Haftorn, S. 1971. Norges fugler. Universitetsforlaget. Oslo. 862 s.

Haga, A. 1980. Forvaltning av fiskeørn og storlom som hekkefugl i næringsfattige innsjøer. *Fauna 33: 10-37*.

Hansen, J.-H. 1989. Viltkartlegging i Røros. Rapport 1-1989. *Røros kommune. Hovedutvalget for Natur- og Miljøvern*. 69 s.

Haugan, J. 1993. Opprettelse av Roltdalen nasjonalpark - vurdering av verneverdier og konflikter. *Semesteroppgave, Norges Landbrukskole*, Ås. 31 s.

Heggberget, T.M. 1990. Oteren. S. 165-177 i: Semb-Johansson, A. (red.) 1990. Norges Dyr. *Pattedyrene. Bind 1*. Cappelens forlag, Oslo.

Holme, J., Lyssand, A. & Axelsen, T. 1994. Faunakriminalitet og annen naturkriminalitet. *ØKOKRIM skriftserie nr. 8*. 222 s.

Høiland, K. 1995. Truete kulturbetingete planter i Norge. 2. Gårdstunplanter. *NINA Fagrapport 3: 1-34*.

Jacobsen, O.W. & Ugelvik, M. 1994a. Stjertand *Anas acuta*. S. 80 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Jacobsen, O.W. & Ugelvik, M. 1994b. Bergand *Aythya marila*. S. 90 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Kålås, J.A. & Byrkjedal, I. 1981. Vadefuglenes hekkestatus i Norge med Svalbard. *Proc. Second Nordic Congr. Ornithol. 1979: 57-74*.

Kvam, T. 1990. Gaupa. S. 194-207 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. Norges Dyr. *Pattedyrene. Bind 1*. Cappelens forlag, Oslo.

Langeland, A. 1977. Fiskeribiologiske undersøkelser i Store og Lille kvernfljellvatn, Garbergelva ved stråsjøen og Prestøyene sommeren 1975. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Zool. Ser. 1977-17*: 1-12.

Larsen, T. 1994. Kvartbekkasen *Lymnocryptes minimus*. S. 192 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Liavik, K. 1995. Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslalte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernnavdelingen. 1995-7. 143 s..*

Lid, J. & Lid, D.T. 1994. Norsk flora.6. utgave ved Reidar Elven. *Det Norske Samlaget, Oslo. 114 s.*

Lislevand, T. 1995. Bestandsvurderingene i Norsk Fugleatlas: på tide med en revurdering. *Vår Fuglefauna 18: 236-237.*

Loen, J. 1991. Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernnavdelingen. 1991-7. 29 s.*

LRSK/Sør-Trøndelag 1995. Avsluttende rapport vedrørende opprettelse av LRSK-database over sjeldne fugler i Sør-Trøndelag fylke. *Rapport til Fylkesmannens miljøvernnavdeling.*

Løfaldli, L. 1994. Dobbeltbekkasen *Gallinago media*. . S. 196 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 551 s.*

Miljøverndepartementet. 1992. Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge. *St. meld. nr. 62 (1991-1992). 131 s.*

Moen, A. 1983. Myrundersøkelser i Sør-Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1983- 4: 1-138.*

Moen, A. og Kjelvik, L. 1981. Botaniske undersøkelser i Garbergelva/Rotla-området i Selbu, Sør-Trøndelag, med vegetasjonskart. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1981-3:1-106.*

Moksnes, A. 1982. Undesøkelser av fuglefaunaen og småviltbestanden i de områdene som blir berørt av planene om kraftutbygging i Garbergelva, Rotla og Torsbjørka. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Zool. Ser. 1982-3:1-91.*

Myklebust, M. 1996a. Trua arter i Sør-Trøndelag. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernnavdelingen. 1996-4. 136 s.*

Myklebust, M. 1996b. Truete fuglearter i Norge. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu. 1996-5. 78 s.*

Myklebust, M. 1997. Fugletakseringer i verneområder i Sør-Trøndelag 1996. *Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu*. 19 s.

Myklebust, M. & Rangbru, B. in prep. Status for dvergspetten i Norge i perioden 1900-1995.

Nordbakke, R. 1994. Fiskeørn *Pandion haliaetus*. S. 126 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu*. 551 s.

Nordisk Ministerråd 1994. Naturgeografiske regioner i Norden.

Norges geologiske undersøkelse 1990. Kvartærgeologisk kart over Sør-Trøndelag fylke. Målestokk 1:250 000. Lade, Trondheim.

Norges Offentlige Utredninger. 1986. Ny landsplan for nasjonalparker. Miljøverndepartementet. *NOU 1986, 13: 1-103*.

Pihl, S. & Laursen, K. 1994. Scaup *Aythya marila*. S. 132-133 i : Tucker, G.M. & Heath, M.F. (ed). Birds in Europe: their conservation status. *Bird Life Conservation Series No. 3. Bird Life International, Cambridge, U.K.*

Pfaff, A. & Bengtson, R. 1995. Truete virveldyr i Aust-Agder. *Biologisk Institutt, Universitetet i Oslo*.

Reitan, O., Bjørnu, R., Gravem, A. og Kjos-Hansen, O. 1982. Viltartenes forekomst, bestandsstørrelse og biotoper i de midlertidig vernede vassdrag. Del V - region 4 Trøndelag. *Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, reguleringsundersøkelsene. 1982-3:1-110*.

Reitan, O. og Jordhøy, P. 1985. Vilt i område for planlagt kraftutbygging i Meråker kommune. *Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, reguleringsundersøkelsene. 1985-2:1-160*.

Rhode, T. 1985. Roltdalsalmenningen - framtidig naturvernområde. *Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernnavdelingen. 1985-4. 34 s.*

Røskaft, E. 1990. Jerven. S. 142-164 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. *Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 1. Cappelens forlag, Oslo*.

Sandvik, J. 1995. Hønsehaukens status i Sør-Trøndelag. *Foreløpig manuskript. 5 s.*

Sandvik, J. & Størkersen, Ø.R. 1984. Status for trua arter i Sør-Trøndelag. *Norsk Ornitologisk Forening. Rapport. 106 s.*

Singasaas, S. 1990. Botaniske undersøkelser i vassdrag i Trøndelag for Verneplan IV. *Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Rapport Botanisk Serie 1990-1: 1-101.*

Solheim, R. 1990. Flaggermusene. S. 38-61 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. *Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 3. Cappelens forlag, Oslo*.

- Solheim, R.** 1994 a. Hubro *Bubo bubo*. S. 270 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.
- Solheim, R.** 1994 b. Snøugle *Nyctea scandiaca*. S. 272 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.
- Sollid, J.L. & Sørbel, L.** 1981. Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge. *Miljøverndepartementet, Avdelingen for naturvern og friluftsliv, Rapport T-524*. 207 s.
- Størkersen, Ø.R.** 1992. Truete arter i Norge. Norwegian Red List. DN-rapport 1992-6:1-96.
- Størkersen, Ø.R.** 1995. Bibliografi for Trøndersk Natur 1972-1993, Vol. 1-20. *Trøndersk Natur Supplement Nr. 1-1995*.
- Størkersen, Ø.R.** 1996. Pressemelding DN. Nye rødlister for fugl og pattedyr. 3 s.
- Størkersen, Ø.R., Bangjord, G. og Sæther, S.A.** 1995. Avifaunistisk rapport fra Sør-Trøndelag 1994. Meddelelse nr. 16 LRSK/Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 22: 60-81.
- Singsaas, S.** 1990. Botaniske undersøkelser i vassdrag i Trøndelag for Verneplan IV. *Univ. Trondheim. Vitensk. mus. Rapp. Bot. Ser. 1990-1:1-101*.
- Swenson, J.E., Sandegren, F., Wabakken, P., Bjarvall, A., Soderberg,A.&Franzen, R.** 1994. Bjørnens historiske og nåværende status og forvaltning i Skandinavia. NINA Forskningsrapport 053.
- Sæther, B. og Jakobsen, A.** 1982. Flora og vegetasjon i Stjørdalselvas og Verdalselvas nedbørfelt, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 11. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1982-5: 1-59*.
- Sørensen, O.J.** 1990. Bjørnen. S. 64-89 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. *Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 1. Cappelens forlag, Oslo*.
- Tømmeraas, P.** 1993. Hønsehauken i Leksvik - et offer for det moderne skogbruket. Fauna 46: 180-195.
- Tømmeraas, P.** 1994. Jaktfalk *Falco rusticolus*. S. 134 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk Fugleatlas. *Norsk Ornitoligisk Forening, Klæbu*. 551 s.
- Wabakken, P.** 1990. Ulven. S. 14-27 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. *Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 1. Cappelens forlag, Oslo*.
- Østbye, E. & Pedersen, Ø.** 1990. Fjellreven. S. 48-59 i : Semb-Johansson, A. (red.) 1990. *Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 1. Cappelens forlag, Oslo*.
- Ålbu, Ø.** 1983. Kraftlinjer og fugl. *K. norske vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Zool. Ser. 1983-8: 1-60*.

Aagaard, K. og Dolmen, D. (red.) 1996. Limnofauna norvegica. Katalog over norsk ferskvannsfauna. *Tapir forlag, Trondheim. 310 s.*

7.2 Kildemateriale

Viltrapportene og viltkartene for Tydal kommune i Sør-Trøndelag og for Meråker kommune i Nord-Trøndelag, utkast til viltrapport og viltkart for Selbu kommune i Sør-Trøndelag.

Viltkartene gir informasjon om småvilt, storvilt og sårbare arter. Viltkartet for sårbare arter er untatt offentlighet. Viltrapportene inneholder ytterligere informasjon om faunaen i kommunene. Kartene oppbevares ved Fylkesmannens miljøvernavdeling og hos miljøvernlederne i kommunene.

Miljøvernnavd. i Sør-Trøndelag - Rapporter utgitt fra 1990

1990	Rapport 1/1990	UTGÅTT	1991	Rapport 6/91
	Årsrapport VAR-seksjonen 1989			Spesialavfall i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 2/1990	UTGÅTT	1991	Rapport 7/91
	Mindre lakse- og sjøørrelvassdrag i Sør-Trøndelag.			Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak.
1990	Rapport 3/1990	UTGÅTT	1992	Rapport 1/92
	Miljøhensyn i jordbruksområdene			UTGÅTT Natur- og friluftsverdier i Hofstadelvas nedbørfelt.
1990	Rapport 4/1990	FÅ EKS.	1992	Rapport 2/92
	Hyttenes vannforsyning			Overvåkning av lakseparasitten <i>Gyrodactylus salaris</i> i Sør-Trøndelag.
1990	Rapport 5/1990	UTGÅTT	1992	Rapport 3/92
	Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1989			Utviklingen i elgstammen i Sør- Trøndelag
1990	Rapport 6/1990		1992	Rapport 4/92
	En ornitologisk konsekvensanalyse av Rusasetvatnet i Ørland kommune, Sør- Trøndelag, etter nedtappingen			Tilstand og status for vann og vassdrag i Sør-Trøndelag (Rådgivende Biologer)
1990	Rapport 7/1990		1992	Rapport 5/92
	Jerveyforvaltningen i Dovre/Rondane- regionen			Utkast til verneplan for sjøfugl i Sør-Trøndelag fylke
1990	Rapport 8/1990		1992	Rapport 6/92
	De frivillige organisasjoner - Et potensiale i den lokale vilt- forvaltning?			Vurdering av drikkevannskildene i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 9/1990	FÅ EKS.	1993	Rapport 1/93
	Arealavrenning fra jordbruksareal			Avfallsplan for Sør-Trøndelag
1990	Rapport 10/90	FÅ EKS.	1993	Rapport 2/93
	Elgmerkingsprosjektet i Selbu og Tydal			Handlingsplan for oppgradering av avfalls- plasser i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 11/90		1993	Rapport 3/93
	En analyse av det elvenære landskapet langs Orkla			Villrein og inngrep i Knutshø villrein- område
1991	Rapport 1/91	UTGÅTT	1993	Rapport 4/93
	Dovre/rondane jervregion. Årsrapport frå eit forvaltingssamarbeid mellom fylkesmennene i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland.			UTGÅTT Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene
1991	Rapport 2/91	UTGÅTT	1994	Rapport 1/1994
	Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Sør-Trøndelag 1990			Steinsdalselva Natur-, kultur og friluftslivsverdier
1991	Rapport 3/91	UTGÅTT	1994	Rapport 2/94
	Årsrapport fra landbrukskontrollen 1990.			Forurensningsundersøkelser i 12 vassdrag i Sør-Trøndelag
1991	Rapport 4/91	UTGÅTT	1994	Rapport 3/94
	Strategisk plan 1991 - 1995 Virksomhetsplan 1991			Hvem, hva, hvor i vassdrags- forvaltningen
1991	Rapport 5/91		1994	Rapport 4/94
	Overvåkning av 6 innsjøer/vassdrag i Sør-Trøndelag			UTGÅTT Vern av biologisk mangfold Tema: Skogreservatene

1994	Rapport 5/94 Fylkesplan for utslipp til gode sjøresipenter	UTGÅTT	1995	Rapport 7/95 Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslåtte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag	UTGÅTT
1994	Rapport 6/94 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - S-T fylke		1995	Rapport 8/95 Handlingsplan for friluftsliv i Sør-Trøndelag	FÅ EKS.
1994	Rapport 7/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarkereservatene og fuglefredningsområdene	UTGÅTT	1996	(Rapport 1/96) Miljøtilstanden i Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 8/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap III Selendet, Røros kommune	UTGÅTT	1996	Rapport 2/96 Forvaltningsplan for moskus på Dovre	
1994	Rapport 9/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap II		1996	Rapport 3/96 Statusrapport for dyrelivet i det foreslåtte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 10/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Nasjonalparker, landskapsvernområder, plantefredningsområder og naturminner i S-T	UTGÅTT	1996	Rapport 4/96 Trua arter i Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 11/94 Referat fra seminar om miljokriminalitet og miljøsamarbeid		1996	Rapport 5/96 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag Sluttrapport for Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 12/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap I		1997	Rapport 6/96 Undersøkelser av beitemarkssopp, flora og vegetasjon i seterlandskapet i Dindalen, Unndalen, Vinstradalen og Åmotsdalen i Oppdal, Sør-Trøndelag i 1996.	
1995	Rapport 1/95 Beitemarkssopp i seterlandskapet i Budalen, Midtre Gauldal, i 1994		1997	Rapport 1/97 Slamplan for Sør-Trøndelag	
1995	Rapport 2/95 Seterlandskapet i Budalen og Endalen, Midtre Gauldal, Midt-Norge Kulturhistoriske og økologiske forhold i fjellets kulturlandsskap		1997	Rapport 2/97 Forvaltning og utnyttelse av tangforekomstene i Grandefjæra naturreservat, Ørland kommune.	
1995	Rapport 3/95 Elveoslandschap i Sør-Trøndelag fylke En statusrapport		1997	Rapport 3/97 Statusrapport for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og i det foreslåtte verneområdet i Roltdalen.	
1995	Rapport 4/95 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarksreservatene I Verneområdene i Gaulosen - oversikt over naturfaglig kunnskap				
1995	Rapport 5/95 Miljøvern i kommunene - delrapport Status og utfordringer				
1995	Rapport 6/95 Resultatkontroll i 16 sidevassdrag til Orkla og Gaula				

